

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, dana 8. oktobar 2025. godine
Ref.br.: AGJ 2815/25

PRESUDA

u

slučaju br. KO265/25

Podnosilac

Igor Simić i 9 (devet) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo

Ocena ustavnosti

***“Zapisnika sa sednica Skupštine Kosova”, kao i odluka koje su donete u okviru
Konstitutivne sednice dana 26. i 28. avgusta 2025. godine***

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Nexhmi Rexhepi, predsednik
Safet Hoxha, zamenik predsednika
Bajram Ljatifi, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Enver Peci, sudija
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahtev su podneli Igor Simić, Slavko Simić, Verica Čeranić, Zlatan Elek, Adem Hodža, Srđan Popović, Branislav Nikolić, Stefan Kovačević, Miljana Nikolić i Ljiljana Stefanović, izabrani poslanici Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština), koje zastupa Igor Simić, izabrani poslanik Skupštine (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporeni akt

2. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost *“Zapisnika sa sednica Skupštine Kosova”*, kao i odluka donetih na sednicama od 26. i 28. avgusta 2025. godine (u daljem tekstu: osporeni akti).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenih akata kojima su, prema navodima podnosilaca zahteva, povređeni član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], član 24. [Jednakost pred zakonom], stav 4. člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava i član 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), kao i da su u suprotnosti sa presudama Ustavnog suda u slučajevima KO119/14, KO124/25 i KO193/25 i KO196/25. Podnosioci zahteva takođe navode da je povređena tačka 1. stava 6. člana 12. (Izbor potpredsednika Skupštine) Poslovnika Skupštine.
4. Pored toga, podnosioci zahteva traže od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, *“kojom će obustaviti dalje protivustavne radnje predsednika Skupštine, kako se ne bi izabrala protivustavna Vlada ili počeli da teču rokovi za izbor Vlade Kosova, jer bi neuvođenje privremene mere uzrokovalo nepopravljivu štetu te potencijalno doveli do formiranja protivustavnih institucija, čime bi se ozbiljno ugrozio pravni i demokratski poredak na Kosovu”*.

Pravni osnov

5. Zahtev je podnet u skladu sa stavom 5 člana 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] i stavom 2 člana 116 [Pravni efekat odluka] Ustava, članovima 22 (Procesuiranje podnesaka), 27 (Privremene mere), 42 (Tačnost podneska) i 43 (Rok) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 25 (Podnošenje zahteva i odgovora), 44 (Zahtev za uvođenje privremene mere) i 72 (Zahtev u skladu sa stavom 5 člana 113 Ustava i članovima 42 i 43 Zakona) Poslovnika br. 01/2023 Suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 30. avgusta 2025. godine, podnosioci zahteva su elektronskom poštom dostavili svoj zahtev Sudu, koji je ovaj registrovao 1. septembra 2025. godine.
7. Dana 1. septembra 2025. godine, predsednik Suda je odlukom [br. GJR. KO265/25] imenovao sudiju Envera Pecija za sudiju izvestioca i, takođe, odlukom [br. KSH. KO265/25] imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Nexhmi Rexhepi (predsedavajući), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi-Peci (članovi).
8. Dana 3. septembra 2025. godine, Sud je o registraciji zahteva obavestio: (i) podnosiocima zahteva od kojih je tražio preciziranje osporenih odluka; (ii) predsednicu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Predsednica), koja je obaveštena i o mogućnosti dostavljanja komentara; (iii) ombudsmana, koji je obavešten i o mogućnosti dostavljanja komentara; (iv) zamenika generalnog sekretara Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: zamenik generalnog sekretara Skupštine), od koga je traženo da dostavi Sudu sve relevantne dokumente u vezi sa predmetom sporne stvari i da dostavi svim poslanicima Skupštine po jednu kopiju zahteva. Rok za dostavljanje komentara i relevantnih dokumenata Skupštine određen je

najkasnije do 9. septembra 2025. godine, dok je za podnosioca zahteva rok za dopunu zahteva određen do 5. septembra 2025. godine.

9. Dana 4. septembra 2025. godine, zamenik generalnog sekretara Skupštine dostavio je Sudu sledeću dokumentaciju:
- (i) Predlog 9 (devet) poslanika Srpske liste kandidata za potpredsednika Skupštine Kosova, br. 09/049/Do-030 od 26. avgusta 2025. godine;
 - (ii) Predlog 7 (sedam) poslanika iz redova poslanika drugih zajednica koje ne čine većinu za kandidata za potpredsednika Skupštine Kosova, br. 09/050/Do-031 od 26. avgusta 2025. godine;
 - (iii) Obaveštenje o kandidaturi poslanika Nenada Rašića za potpredsednika Skupštine Kosova, iz redova poslanika srpske zajednice, br. 09/051/Do-032 od 26. avgusta 2025. godine;
 - (iv) Odluku Skupštine o neizboru poslanice Albulene Haxhiu za predsednicu Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-009 od 20. avgusta 2025. godine;
 - (v) Odluku Skupštine o neizboru poslanice Donike Gërvalla-Schwarz za predsednicu Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-010 od 20. avgusta 2025. godine;
 - (vi) Odluku Skupštine o neizboru poslanika Hekurana Muratija za predsednika Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-011 od 22. avgusta 2025. godine;
 - (vii) Odluku Skupštine o neizboru poslanika Hekurana Muratija za predsednika Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-012 od 24. avgusta 2025. godine;
 - (viii) Odluku Skupštine o neizboru poslanice Arbërie Nagavci za predsednicu Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-013 od 24. avgusta 2025. godine;
 - (ix) Odluku Skupštine o neizboru poslanika Dimala Bashe za predsednika Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-014 od 24. avgusta 2025. godine;
 - (x) Odluku Skupštine o izboru poslanika Dimala Bashe za predsednika Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-015 od 26. avgusta 2025. godine;
 - (xi) Odluku Skupštine o izboru 3 (tri) potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, br. 09-V-016 od 26. avgusta 2025. godine;
 - (xii) Odluku Skupštine o izboru poslanice Emilije Redžepi za potpredsednicu Skupštine Republike Kosovo iz redova poslanika zajednica koje nisu većina, br. 09-V-017 od 26. avgusta 2025. godine;
 - (xiii) Odluke: br. 09-V-018, br. 09-V-019, br. 09-V-020, br. 09-V-021, br. 09-V-022, br. 09-V-023 i br. 09-V-024, sa nastavka konstitutivne sednice od 26. avgusta 2025. godine o neizboru potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice;
 - (xiv) Odluke: br. 09-V-025, br. 09-V-026, br. 09-V-027, br. 09-V-028, br. 09-V-029, br. 09-V-030, br. 09-V-031, br. 09-V-032, br. 09-V-033, br. 09-V-034, br. 09-V-035, br. 09-V-036 i br. 09-V-037, sa nastavka konstitutivne sednice od 28. avgusta 2025. godine, o neizboru potpredsednika Skupštine iz redova poslanika srpske zajednice;
 - (xv) Odluke: br. 09-V-038, br. 09-V-039, br. 09-V-040, br. 09-V-041, br. 09-V-042 i br. 09-V-043, sa nastavka konstitutivne sednice od 30. avgusta 2025. godine, o neizboru potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice; i
 - (xvi) Transkript sa nastavka konstitutivne sednice Skupštine Republike Kosovo (započete 15. aprila 2025. godine) od 20, 22, 24, 26, 28. i 30. avgusta 2025. godine.
10. Istog dana, Veće za razmatranje je razmotrilo predlog sudije izvestioca u vezi sa zahtevom podnosioca zahteva za uvođenje privremene mere. Istog dana, Sud je, jednoglasno, odlučio (i) da po službenoj dužnosti (*ex officio*) i na zahtev podnosioca zahteva uvede privremenu meru kojom se obustavlja svaka radnja svih izabranih članova Skupštine Republike Kosovo,

kao i svaki postupak za formiranje Vlade; (ii) da naloži da privremena mera stupa na snagu 5. septembra 2025. godine, u trajanju do 30. septembra 2025. godine; (iii) da dostavi ovu odluku strankama; (iv) da objavi ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona; i (v) da odluka stupa na snagu 5. septembra 2025. godine.

11. Dana 9. septembra 2025. godine, Predsednica, poslanica Saranda Bogujevci iz Lëvizja Vetëvendosje! (Pokret samoopredeljenje!) (u daljem tekstu: LVV!)!, „Multietnička grupa“ i izabrani predsednik Skupštine, g. Dimal Basha, dostavili su komentare u vezi sa zahtevom KO265/25.
12. Dana 24. septembra 2025. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo preliminarne izveštaj koji je predložio sudija izvestilac i odlučilo da odloži razmatranje zahteva za narednu sednicu nakon dodatnih dopuna.
13. Dana 30. septembra 2025. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva. Istog dana, Sud je u punom sastavu, nakon većanja, jednoglasno, odlučio: (i) da utvrdi da sednica konstituisanja Skupštine, započeta 15. aprila 2025. godine, nije završena kao rezultat neizbora potpredsednika Skupštine iz redova poslanika srpske zajednice, i Skupština nije konstituisana u skladu sa odredbama stava 1 člana 66 [Izbor i mandat] i stava 4 člana 67 [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava Republike Kosovo; (ii) da naloži da se konstitutivna sednica Skupštine završi u roku predviđenom stavom 1 člana 66 [Izbori i mandat] Ustava Republike Kosovo i u skladu sa presudom Suda KO193/25 i KO196/25, odnosno, u preostalom roku od 12 (dvanaest) dana od stupanja na snagu ove presude; (iii) da naloži svim izabranim poslanicima Skupštine Republike Kosovo, da u skladu sa članom 4. [Oblik vladanja i podela vlasti], članom 7. [Vrednosti], stavom 4 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] i članom 74. [Vršenje funkcije] Ustava Republike Kosovo da tokom postupka za izbor potpredsednika Skupštine Republike Kosovo iz redova poslanika srpske zajednice, vrše svoju ustavnu funkciju u najboljem interesu Republike Kosovo i u skladu sa Ustavom i Poslovnikom Skupštine; (iv) da produži privremenu meru koja je stupila na snagu 5. septembra 2025. godine, do stupanja na snagu ove presude; (v) da dostavi ovu odluku strankama; (vi) da objavi ovu presudu u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 4 člana 20. (Odluke) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo; i (vii) da utvrdi da ova presuda stupa na snagu na dan objavljivanja od strane Ustavnog suda Republike Kosovo i obaveštenja stranaka, osim tačke V izreke, koja stupa na snagu odmah.

Pregled činjenica

14. Sud na početku naglašava da se zahtev podnosioca odnosi na konstitutivnu sednicu IX saziva Skupštine (u daljem tekstu: konstitutivna sednica), koja je takođe bila predmet razmatranja u dva prethodna zahteva podneta Sudu, odnosno u zahtevu KO124/25, sa podnosiocima *Time Kadrijaj i 10 (deset) drugih poslanika Skupštine* i spojenim zahtevima KO193/25 i KO196/25, sa podnosiocima: KO193/25, *Memli Krasniqi i 12 (dvanaest) drugih poslanika Skupštine*; i KO196/25, *Hykmete Bajrami i 10 (deset) drugih poslanika Skupštine*.
15. U nastavku i u meri u kojoj je to relevantno za okolnosti konkretnog zahteva, Sud će prikazati konstatacije Suda u gore navedenim slučajevima.
16. Dana 26. juna 2025. godine, Sud je presudom u slučaju KO124/25, utvrdio:

(i) da konstitutivna sednica Skupštine, započeta 15. aprila 2025. godine, nije završena i kao rezultat neizbora predsednika/ce i potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, nije održana u skladu sa odredbama i zahtevima iz stava 1. člana 66. [Izbor i mandat] Ustava; i
(ii) da izabrani poslanici Skupštine, u primeni stava 1. člana 66. [Izbor i mandat] u vezi sa članom 67. [Izbor predsednika i potpredsednika], članom 70. [Mandat poslanika] i članom 74. [Vršenje funkcije] Ustava Republike Kosovo, Glavom IV Poslovnika Skupštine Republike Kosovo i u skladu sa presudom, trebaju da što pre, a najkasnije u roku od 30 (trideset) dana, završe konstitutivnu sednicu Skupštine izborom njenog predsednika i potpredsednika (vidi izreku presude u slučaju Suda KO124/25, sa podnosiocima zahteva *Time Kadrijaj i 10 (deset) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, ocena ustavnosti *“Odluke Skupštine Kosova o odbijanju formiranja Komisije za tajno glasanje, kao i svih drugih odluka iste prirode donetih na prethodnim i naknadnim sednicama po istom pitanju, sadržanih u dokumentu pod nazivom “transkript konstitutivne sednice Skupštine Republike Kosovo, održane 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29. aprila, 1, 3. i 5. maja 2025. godine”.*”

17. Dana 7. avgusta 2025. godine, Sud je presudom u slučajevima KO193/25 i KO196/25, utvrdio:

(i) da izabrani poslanici Skupštine Republike Kosovo nisu sproveli presudu Ustavnog suda Republike Kosovo od 26. juna 2025. godine u slučaju KO124/25, i da se sledstveno sve sednice održane od 27. juna do 26. jula 2025. godine proglašavaju nevažećim;
(ii) da predsedavajući Konstitutivne sednice Skupštine Republike Kosovo nije postupio u saglasnosti sa presudom Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KO124/25, od 26. juna 2025. godine, i da su sledstveno njegove radnje u nesaglasnosti sa stavom 1. člana 116. [Pravni efekat odluka] Ustava Republike Kosovo;

i naložio:

(iii) predsedavajućem Konstitutivne sednice Skupštine Republike Kosovo, da nastavi od tačke 3. dnevnog reda Konstitutivne sednice, usvojene 8. aprila 2025. godine, i u skladu sa stavom 2 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika], pozove predstavnika najveće parlamentarne grupe da predloži kandidata/kinju za predsednika/cu Skupštine Republike Kosovo, koji/a se bira javnim glasanjem, koje se glasanje može sprovesti samo do 3 (tri) puta za istog kandidata;
(iv) da svi izabrani poslanici Skupštine Republike Kosovo, u skladu sa članom 4. [Oblik vladanja i podela vlasti], članom 7. [Vrednosti] i članom 74. [Vršenje funkcije] Ustava Republike Kosovo, tokom postupka izbora predsednika i potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, budu prisutni i glasaju;
(v) da izabrani poslanici Skupštine Republike Kosovo, u skladu sa stavovima 2, 3. i 4. člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava Republike Kosovo, izaberu predsednika i potpredsednike Skupštine Republike Kosovo shodno tačkama 3 i 4 dnevnog reda Konstitutivne sednice, u roku od 30 (trideset) dana od dana stupanja na snagu ove presude.

18. Dana 18. avgusta 2025. godine, presuda Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25 stupila je na snagu.
19. Dana 20. avgusta 2025. godine, nastavljena je konstitutivna sednica Skupštine, koja je otpočeta 15. aprila 2025. godine i prekinuta 26. jula 2025. godine, kao rezultat *ex-officio* uvođenja privremene mere od strane Suda. Na sednici je bilo prisutno 116 (sto šesnaest)

- poslanika. Predsedavajući konstitutivne sednice je, nakon što je ponovio nalaze presude Suda, tražio od predstavnika LVV! da predloži kandidata ili kandidatkinju za predsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanicu Albulenu Haxhiu. Predlog LVV! nije prošao pošto je dobio 57 (pedeset sedam) glasova za, 56 (pedeset šest) glasova protiv i 3 (tri) uzdržana glasa.
20. Istog dana, predsedavajući konstitutivne sednice je tražio od predstavnice LVV! da predloži kandidata ili kandidatkinju za predsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanicu Doniku Gërvalla-Schwarz. Predlog LVV! nije prošao pošto je dobio 56 (pedeset šest) glasova za, 56 (pedeset šest) glasova protiv i 3 (tri) uzdržana glasa. Nakon glasanja, sednica je prekinuta.
 21. Istog dana, Skupština, odlukama [br. 09-V-009] i [br. 09-V-010], nije izabrala poslanice Albulenu Haxhiu i Doniku Gërvalla-Schwarz za predsednice Skupštine.
 22. Dana 22. avgusta 2025. godine, nastavljena je konstitutivna sednica Skupštine, na kojoj je bilo prisutno 115 (sto petnaest) poslanika. Predsedavajući konstitutivne sednice je tražio od predstavnice LVV! da predloži kandidata ili kandidatkinju za predsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanika Hekurana Muratija. Predlog LVV! nije prošao pošto je dobio 57 (pedeset sedam) glasova za, 52 (pedeset dva) glasa protiv i 6 (šest) uzdržanih glasova. Nakon glasanja, sednica je prekinuta.
 23. Istog dana, Skupština, odlukom [br. 09-V-011], nije izabrala poslanika Hekurana Muratija za predsednika Skupštine.
 24. Dana 24. avgusta 2025. godine, nastavljena je konstitutivna sednica Skupštine, na kojoj je bilo prisutno 106 (sto šest) poslanika. Predsedavajući konstitutivne sednice je tražio od predstavnika LVV! da predloži kandidata ili kandidatkinju za predsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanika Hekurana Muratija. Predlog Pokreta LVV! nije prošao pošto je dobio 55 (pedeset pet) glasova za, 46 (četrdeset šest) glasova protiv i 5 (pet) uzdržanih glasova.
 25. Istog dana, predsedavajući konstitutivne sednice je tražio od predstavnika LVV! da predloži kandidata ili kandidatkinju za predsednika/cu Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanicu Arbërie Nagavci. Predlog LVV! nije prošao pošto je dobio 55 (pedeset pet) glasova za, 47 (četrdeset sedam) glasova protiv i 4 (četiri) uzdržana glasa.
 26. Istog dana, predsedavajući konstitutivne sednice je tražio od predstavnice LVV! da predloži kandidata ili kandidatkinju za predsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanika Dimala Bashu. Predlog LVV! nije prošao zbog toga što je dobio 57 (pedeset sedam) glasova za, 25 (dvadeset pet) glasova protiv i 24 (dvadeset četiri) uzdržana glasa. Nakon glasanja, sednica je prekinuta.
 27. Istog dana, Skupština, odlukama [br. 09-V-012], [br. 09-V-013] i [br. 09-V-014], nije izabrala poslanike Hekurana Muratija, Arbërie Nagavci i Dimala Bashu za predsednika Skupštine.
 28. Dana 26. avgusta 2025. godine, nastavljena je konstitutivna sednica Skupštine, na kojoj je bilo prisutno 115 (sto petnaest) poslanika. Predsedavajući konstitutivne sednice je tražio od predstavnice LVV! da predloži kandidata ili kandidatkinju za predsednika Skupštine

Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanika Dimala Bashu. Predlog LVV! je prošao pošto je dobio 73 (sedamdeset tri) glasa za, 30 (trideset) glasova protiv i 3 (tri) uzdržana glasa.

29. Sledstveno, Skupština je odlukom [br. 09-V-015], izabrala poslanika Dimala Bashu za predsednika Skupštine. Isti je preuzeo vođenje konstitutivne sednice, koju je prekinuo na jednočasovnu pauzu.
30. Istog dana, nakon pauze, izabrani predsednik Skupštine je nastavio konstitutivnu sednicu u vezi sa IV tačkom dnevnog reda, odnosno, izborom potpredsednika Skupštine. Na sednici je bilo prisutno 110 (sto deset) poslanika. Izabrani predsednik Skupštine je, nakon što se pozvao na stav 3. člana 67. Ustava i stavove 2. i 3. člana 12. Poslovnika Skupštine i nakon što je konstatovao: *“Imamo konsenzus među predstavnicima tri najveća subjekta parlamentarnih grupa da nastavimo sa glasanjem u paketu”*, tražio od predstavnika najvećih parlamentarnih grupa koje predstavljaju većinsku zajednicu, odnosno LVV!, Demokratsku partiju Kosova (u daljem tekstu: PDK) i Demokratski savez Kosova (u daljem tekstu: LDK), da predlože kandidate za potpredsednike Skupštine Republike Kosovo, a ovi su predložili poslanike: Albulenu Haxhiu, Vloru Çitaku i Kujtima Shalu. Predlozi za potpredsednike Skupštine koji predstavljaju većinsku zajednicu su usvojeni tako što su izglasani u paketu pošto su dobili 101 (sto jedan) glasova za, nijedan glas protiv i 9 (devet) uzdržanih glasova.
31. Istog dana, Skupština je odlukom [br. 09-V-016] izabrala poslanike Albulenu Haxhiu, Vloru Çitaku i Kujtima Shalu kao a izabrane potpredsednike Skupštine.
32. Istog dana, izabrani predsednik Skupštine je nastavio konstitutivnu sednicu u vezi sa izborom potpredsednika Skupštine koji predstavljaju zajednice koje ne čine većinu. Nakon što se pozvao na stav 4. člana 67. Ustava i stav 4. člana 12. Poslovnika Skupštine, izabrani predsednik Skupštine je preduzeo sledeće radnje:
 - (i) pozvao je predstavnika poslanika drugih zajednica koje ne čine većinu da predloži potpredsednika/cu Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je po rotaciji predložio poslanicu Emiliju Redžepi od 26. avgusta 2025. do 26. decembra 2026. godine, poslanicu Fidan Jiltu od 26. decembra 2026. do 26. juna 2027. godine i poslanika Artana Asllanija od 26. juna 2027. godine do kraja mandata, i zatražio da se glasanje za potpredsednika iz redova drugih zajednica koje ne čine većinu održi odvojeno od drugog potpredsednika iz redova srpske zajednice;
 - (ii) pozvao je predstavnika poslanika srpske zajednice da predloži potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanika Slavka Simića;
 - (iii) konstatovao je da ne postoji *“konsenzus o tome da li da se nastavi sa glasanjem nevećinskih zajednica u paketu”* i dao reč poslaniku Nenadu Rašiću na njegov zahtev, koji je predložio samog sebe za kandidata za potpredsednika koji predstavlja poslanike srpske zajednice;
 - (iv) konačno je konstatovao da: *“postoje neslaganja da se nastavi sa glasanjem u paketu, pa stoga, kao predsednik Skupštine, predlažem da se glasanje za nevećinske zajednice obavi odvojeno”*, a zatim je tražio od 110 (sto deset) prisutnih poslanika da glasaju za kandidata koga su predložile druge zajednice koje ne čine većinu , i taj predlog je prošao pošto je dobio 73 (sedamdeset tri) glasova za, 1 (jedan) glas protiv i 23 (dvadeset tri) uzdržana glasa. Prema tome, Skupština je

odlukom [br. 09-V-017] izabrala poslanicu Emiliju Redžepi na položaj izabrane potpredsednice Skupštine iz redova poslanika drugih zajednica koje ne čine većinu;

- (v) zatražio je od 108 (sto osam) prisutnih poslanika da glasaju za kandidata koji je predložen iz redova poslanika srpske zajednice, a koji predlog nije prošao pošto je dobio 10 (deset) glasova za, 55 (pedeset pet) glasova protiv i 23 (dvadeset tri) uzdržana glasa;
- (vi) pozvao je još jedanput predstavnika iz redova poslanika srpske zajednice da predloži potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanika Slavka Simića i naglasio da potpredsednika koji predstavlja ovu zajednicu može da predloži samo većina poslanika koji predstavljaju srpsku zajednicu u Skupštini. Ovaj predlog nije prošao pošto je dobio 10 (deset) glasova za, 56 (pedeset šest) glasova protiv i 21 (dvadeset jedan) uzdržanih glasova;
- (vii) pozvao je još jedanput predstavnika iz redova poslanika srpske zajednice da predloži potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, a ovaj je predložio poslanika Slavka Simića i naglasio da je izabrani predsednik Skupštine prekršio Poslovnik Skupštine kada je razdvojio glasanje za potpredsednika iz drugih zajednica koje ne čine većinu. Ovaj predlog nije prošao pošto je dobio 10 (deset) glasova za, 56 (pedeset šest) glasova protiv i 21 (dvadeset jedan) uzdržanih glasova;
- (viii) pozvao je još jedanput predstavnika iz redova poslanika srpske zajednice da predloži potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, ali da ne ponovi kandidata Slavka Simića, s obzirom na to da na osnovu presude Ustavnog suda, isti kandidat može biti predložen samo tri puta, i naglasio da na konstitutivnoj sednici nije dozvoljena rasprava. Međutim, isti je uzeo reč i naglasio da je izabrani predsednik Skupštine, time što nije stavio njihov predlog na glasanje, prekršio Poslovnik Skupštine i da isti nije nadležan za tumačenje odluka Ustavnog suda;
- (ix) pozvao je još dva puta predstavnika poslanika srpske zajednice da predloži drugo ime za potpredsednika/cu Skupštine Republike Kosovo, uz upozorenje da će se u slučaju nepredlaganja kandidata, na osnovu stava 7. člana 12. Poslovnika Skupštine, predlaganje kandidata izvršiti žrebom. Međutim, ovaj drugi je insistirao na istog kandidata i na pravo svog političkog subjekta da predloži potpredsednika i zatražio „*sat vremena konsultacija zarad konstruktivnosti*“;
- (x) pozvao je predstavnike parlamentarnih grupa za govornicu radi kratkih konsultacija i, nakon konstatacije da je Srpska lista odbila da predloži drugog kandidata, nastavio konstitutivnu sednicu žrebanjem na osnovu stava 7. člana 12. Poslovnika Skupštine, a Srpska lista je odbila da učestvuje u toj proceduri. Prema proceduri žrebanja, glasanje je dva puta bilo neuspešno za kandidatkinju Vericu Čeranić, sa rezultatom nijedan glas za, 50 (pedeset) glasova protiv i 20 (dvadeset) uzdržanih glasova i jedan put za kandidata Stefana Kovačevića, sa rezultatom nijedan glas za, 48 (četrdeset osam) glasova protiv i 19 (devetnaest) uzdržanih glasova. Poslanica Ljiljana Stefanović je odbila da bude kandidat, isto kao i poslanica Verica Čeranić, koja je po treći put odbila da se kandiduje. Shodno tome, izabrani predsednik Skupštine je eliminisao ove dve kandidatkinje iz trke. Dok je, sledeći kandidat prema žrebanju bio poslanik Nenad Rašić, za koga je glasanje takođe bilo neuspešno, sa rezultatom, od 95 (devedeset pet) prisutnih poslanika, 55 (pedeset pet) glasova za, 1 (jedan) glas protiv i 17 (sedamnaest) uzdržanih glasova;

- (xi) prekinuo je konstitutivnu sednicu do 28. avgusta 2025. godine, u 11:00 časova.
33. Istog dana, Skupština, odlukama [br. 09-V-018], [br. 09-V-019], [br. 09-V-020], [br. 09-V-021], [br. 09-V-022], [br. 09-V-023] i [br. 09-V-024], nije izabrala poslanike Slavka Simića, Vericu Čeranić, Stefana Kovačevića i Nenada Rašića za potpredsednika Skupštine iz redova poslanika srpske zajednice.
34. Dana 28. avgusta 2025. godine, izabrani predsednik Skupštine je nastavio konstitutivnu sednicu u vezi sa izborom potpredsednika Skupštine koji predstavlja srpsku zajednicu, žrebanjem na osnovu stava 7. člana 12. Poslovnika Skupštine. Prema proceduri žrebanja:
- (i) Glasanje za poslanika Branislava Nikolića je 3 (tri) puta bilo neuspešno, sa sledećim rezultatima:
 - 1. Prvi put, kada je bilo prisutno 107 (sto sedam) poslanika, nijedan glas za, 55 (pedeset pet) glasova protiv i 25 (dvadeset pet) uzdržanih glasova;
 - 2. Drugi put, nijedan glas za, 54 (pedeset četiri) glasova protiv i 15 (petnaest) uzdržanih glasova;
 - 3. Treći put, nijedan glas za, 54 (pedeset četiri) glasova protiv i 15 (petnaest) uzdržanih glasova;
 - (ii) Glasanje za poslanika Zlatana Eleka je 3 (tri) puta bilo neuspešno, sa sledećim rezultatima:
 - 1. Prvi put, kada je bilo prisutno 107 (sto sedam) poslanika, nijedan glas za, 54 (pedeset četiri) glasova protiv i 19 (devetnaest) uzdržanih glasova;
 - 2. Drugi put, kada je bilo prisutno 98 (devedeset osam) poslanika, nijedan glas za, 54 (pedeset četiri) glasova protiv i 19 (devetnaest) uzdržanih glasova;
 - 3. Treći put, nijedan glas za, 55 (pedeset pet) glasova protiv i 19 (devetnaest) uzdržanih glasova;
 - (iii) Glasanje za poslanika Stefana Kovačevića je 2 (dva) puta bilo neuspešno, sa sledećim rezultatima:
 - 1. Prvi put, nijedan glas za, 53 (pedeset tri) glasova protiv i 19 (devetnaest) uzdržanih glasova;
 - 2. Drugi put, nijedan glas za, 55 (pedeset pet) glasova protiv i 15 (petnaest) uzdržanih glasova;
 - (iv) Glasanje za poslanika Srđana Popovića je 3 (tri) puta bilo neuspešno sa sledećim rezultatima:
 - 1. Prvi put, 54 (pedeset četiri) glasova protiv i 19 (devetnaest) uzdržanih glasova;
 - 2. Drugi put, nijedan glas za, 55 (pedeset pet) glasova protiv i 15 (petnaest) uzdržanih glasova;
 - 3. Treći put, nijedan glas za, 52 (pedeset dva) glasova protiv i 15 (petnaest) uzdržanih glasova;
 - (v) Glasanje za poslanika Igora Simića je bilo neuspešno sa rezultatom nijedan glas za, 55 (pedeset pet) glasova protiv i 18 (osamnaest) uzdržanih glasova;
 - (vi) Glasanje za poslanika Nenada Rašića je bilo neuspešno sa rezultatom 56 (pedeset šest) glasova za, 1 (jedan) glas protiv i 20 (dvadeset) uzdržanih glasova.
35. Istog dana, izabrani predsednik Skupštine je, nakon što je konstatovao da se poslanici Branislav Nikolić, Zlatan Elek, Stefan Kovačević i Srđan Popović eliminišu iz trke kao rezultat toga što 3 (tri) puta nisu izglasani, prekinuo konstitutivnu sednicu, sa predlogom da se nastave konsultacije između parlamentarnih grupa o glasanju za poslanika Nenada Rašića.

36. Istog dana, Skupština, odlukama [br. 09-V-025], [br. 09-V-026], [br. 09-V-027], [br. 09-V-028], [br. 09-V-029], [br. 09-V-030], [br. 09-V-031], [br. 09-V-032], [br. 09-V-033], [br. 09-V-034], [br. 09-V-035], [br. 09-V-036] i [br. 09-V-037], nije izabrala poslanike Branislava Nikolića, Zlatana Eleka, Stefana Kovačevića, Srđana Popovića, Igora Simića i Nenada Rašića za potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice.
37. Dana 30. avgusta 2025. godine, izabrani predsednik Skupštine je nastavio konstitutivnu sednicu u vezi sa izborom potpredsednika Skupštine koji predstavlja srpsku zajednicu žrebanjem na osnovu stava 7. člana 12. Poslovnika Skupštine. Prema proceduri žrebanja, u kojoj su poslanici Srpske liste odbili da učestvuju:
- (i) Glasanje za poslanicu Miljanu Nikolić je 3 (tri) puta bilo neuspešno sa sledećim istim rezultatom, nijedan glas za, 52 (pedeset dva) glasova protiv i 24 (dvadeset četiri) uzdržana glasova;
 - (ii) Glasanje za poslanika Nenada Rašića je bilo neuspešno sa rezultatom 56 (pedeset šest) glasova za, nijedan glas protiv i 21 (dvadeset jedan) uzdržanih glasova;
 - (iii) Glasanje za poslanika Igora Simića je 2 (dva) puta bilo neuspešno sa sledećim istim rezultatom, nijedan glas za, 54 (pedeset četiri) glasova protiv i 22 (dvadeset dva) uzdržanih glasova.
38. Istog dana, Skupština, odlukama [br. 09-V-038], [br. 09-V-039], [br. 09-V-040], [br. 09-V-041], [br. 09-V-042] i [br. 09-V-043], nije izabrala poslanike Miljanu Nikolić, Nenada Rašića i Igora Simića za potpredsednika Skupštine iz redova poslanika srpske zajednice.
39. Iz transkripta Konstitutivne sednice održane 30. avgusta 2025. godine, proizilazi da izabrani predsednik Skupštine, nakon što je konstatovao da se poslanici Miljana Nikolić, Nenad Rašić i Igor Simić eliminišu iz trke kao rezultat neuspeha da budu izglasani 3 (tri) puta, i smatrao da je, nakon što su iscrpljeni svi pokušaji da se dobiju potrebni glasovi i naglasio da: „[...] pošto osam njih nije dobilo potrebne glasove za potpredsednika Skupštine u svim pokušajima, dok su dvojica odbila da budu kandidati za potpredsednika.“, iscrpljena je IV tačka dnevnog reda konstitutivne sednice koja se odnosila na izbor potpredsednika iz zajednica koje ne čine većinu. Isti je zaključio rad konstitutivne sednice sa sledećim obrazloženjem: *“U ime funkcionalizacije Skupštine i materijalizacije izbornih rezultata od 9. februara 2025. godine, smatram da neizbor jednog od pet potpredsednika ili jednog od šest članova Predsedništva, ne može postati prepreka koja blokira konstituisanje Skupštine Republike Kosovo”,* i naglasio: *“Nakon zaključenja konstitutivne sednice, smatram da Skupština naše Republike treba da nastavi svoj rad kako je predviđeno Ustavom, a o tome kako ćemo dalje nastaviti sa našim radom kao Skupština, smatram da ću se konsultovati sa već izabranim članovima Predsedništva Skupštine, na sastanku koji će se održati u kancelariji C-301, u ponedeljak, u 13:00 časova”.*

Navodi podnosilaca zahteva

40. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost *“Zapisnika sa sednica Skupštine Kosova”,* kao i donetih odluka na sednicama od 26. i 28. avgusta 2025. godine. Tačnije, isti osporavaju: (i) *“proceduru koja je vođena za izbor potpredsednika Skupštine Kosova iz reda nevećinskih zajednica od 26.08.2025. godine”;* (ii) *“odluku o izboru potpredsednika Emilije Redžepi iz reda nesrpske nevećinske zajednice odnosno, ostalih nevećinskih zajednica na Kosovu”* i (iii) *“nastavak sednice i pokušaj izbora potpredsednika iz reda nevećinske srpske zajednice, kao i celokupnu proceduru koja je vođena za izbor potpredsednika iz reda*

nevećinskih zajednica na Kosovu i sve odluke Skupštine donete na sednicama 26.08.2025. i 28.08.2025. godine”, navodeći da je izabrani predsednik Skupštine, time što nije pozvao predstavnike srpske zajednice da predlože potpredsednika iz redova poslanika srpske zajednice povredio stav 4. člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava i tačku 1. stava 6. člana 12. (Izbor potpredsednika Skupštine) Poslovnika Skupštine, kao i da je postupio u suprotnosti sa izrekama presuda Ustavnog suda KO119/14, KO124/25 i KO193/25 i KO196/25, kao i u suprotnosti sa pravnom sigurnošću, čime je povredio i član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Kosova u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

41. U kontekstu razdvajanja postupka glasanja za potpredsednike iz redova poslanika zajednica koje ne čine većinu, odnosno srpske i nesrpske, podnosioci zahteva tvrde da su povređeni stav 4. člana 67. Ustava i stav 6 člana 12. Poslovnika Skupštine, iz razloga što se, prema njegovim rečima, *“[...] izbor potpredsednika vrši u jedinstvenoj proceduri kako bi se osigurala efikasnost i zaštita manjinskih prava [...]”,* u skladu sa *“[...] principima inkluzije i jednakosti, bez mogućnosti selektivnog razdvajanja koje omogućava manipulaciju većine”.*
42. Podnosioci zahteva takođe navode da je izabrani predsednik Skupštine, time što je mimoišao predlog predstavnika najvećeg političkog subjekta koji predstavlja srpsku zajednicu, povredio član 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava u vezi sa članom 14. (Zabrana diskriminacije) EKLJP-a, sa obrazloženjem da je: *“[...] različito postupao u istim ili sličnim situacijama kada je bio u pitanju izbor tri potpredsednika iz reda albanske zajednice Kosova”,* i da je u tom kontekstu, po njegovom mišljenju, bez ikakvog razloga pristupio žrebanju na osnovu stava 7. člana 12. Poslovnika Skupštine, u suprotnosti sa stavom 4. člana 67. Ustava, kao i tačkom 1. stava 6. člana 12. Poslovnika Skupštine.
43. U tom smislu, podnosioci zahteva takođe smatraju da: *“[...] pobednik izbora iz reda srpske zajednice mora da ima isto ekskluzivno pravo predlaganja potpredsednika za srpsku zajednicu kao što to ekskluzivno pravo predlaganja za predsednika skupštine ima pobednik izbora iz reda albanske zajednice. Takođe smatramo da ukoliko predlagač iz reda albanske zajednice ima pravo na pauze od 48 sati i na konsultacije da isto takvo pravo moraju imati i druge zajednice”.*
44. U nastavku, podnosioci zahteva u svom zahtevu takođe navode sledeće: *“Normalno je da ako je politički subjekt Samoopredeljenje osvojio najviše mandata od strane albanskih političkih subjekata i ima ekskluzivno pravo predlaganja predsednika Skupštine, što je i konstatovano presudama Ustavnog suda, onda je nemoguće to isto pravo negirati političkom subjektu koji je osvojio najviše glasova iz reda srpske zajednice kada je u pitanju mesto potpredsednika iz reda srpske zajednice, jer to krši načela proporcionalnog zastupanja i zaštite manjina”.*
45. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda:

“1. Da prihvati zahtev kao osnovan jer ga u skladu sa članom 113. stav 5 podnosi deset poslanika protiv odluke skupštine o razdvajanju glasanja za potpredsednike iz reda nevećinskih zajednica.

2. Da utvrdi da je predsednik skupštine povredio član 67. stav 4 Ustava i član 12. stav 6 tačka 1 Poslovnika Skupštine kao i da je postupio u suprotnosti sa izrekama presuda Ustavnog suda KO119/14, KO124/25 i KO193/25 i KO196/25.

3. Da utvrdi da je predsednik skupštine prekršio svoje nadležnosti i protivno Ustavu i Poslovniku o radu skupštine najpre pozvao da predlog daju druge nevećinske zajednice iako je i u Ustavu i u Poslovniku Skupštine jasno naglašeno da prvi predlog iz reda nevećinskih zajednica daje srpska zajednica.
4. Da utvrdi da je predsednik skupštine prekršio svoje nadležnosti i protivno Ustavu i Poslovniku Skupštine razdvojio glasanje za potpredsednike skupštine ispred nevećinskih zajednica koje u skladu sa Ustavom, Poslovnikom Skupštine i dosadašnjom praksom Skupštine kao i izrekama presuda Ustavnog Suda mora biti obavljeno kao jedinstveno odnosno objedinjeno glasanje za dva potpredsednika iz reda nevećinskih zajednica.
5. Da utvrdi da je izbor potpredsednika iz reda nesrpske nevećinske zajednice protivustavan jer je obavljen u suprotnosti sa članom 67. stav 4 Ustava i članom 12. stav 6 tačka 1 Poslovnika Skupštine kao i da je postupio u suprotnosti sa izrekama presuda Ustavnog Suda KO119/14, KO124/25 i KO193/25 i KO196/25.
6. Da naloži predsedniku Skupštine da primeni povratak u pređašnje stanje kojim bi se poništile ranije opisane protivustavne radnje predsednika Skupštine.
7. Da naloži da u skladu sa pravnom sigurnošću bude ponovljen postupak glasanja za potpredsednike iz reda nevećinskih zajednica u jednom objedinjenom glasanju. [...].”

Zahtev za privremenu meru

46. Podnosioci zahteva traže od Suda da: “8. Uvede privremenu meru imajući u vidu javni interes kojom će obustaviti dalje protivustavne radnje predsednika Skupštine, kako se ne bi izabrala protivustavna Vlada ili počeli da teču rokovi za izbor Vlade Kosova, jer bi neuvođenje privremene mere uzrokovalo nepopravljivu štetu te potencijalno dovelo do formiranja protivustavnih institucija, čime bi se ozbiljno ugrozio pravni i demokratski poredak na Kosovu”.

Komentari Predsednice

47. Dana 9. septembra 2025. godine, Predsednica je dostavila Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevom.
48. Na početku, Predsednica naglašava: “[...] blokiranje konstituisanja Skupštine zbog toga što nije izabran samo jedan potpredsednik tokom konstitutivne sednice, dok Predsedništvo ima kvorum, ozbiljno bi potkopalo ne samo institucionalnu funkcionalnost, već i same temelje i vrednosti na kojima je izgrađena Republika Kosovo. Prema članu 7. Ustava, ustavni poredak Republike Kosovo se zasniva na osnovnim vrednostima i načelima kao što su: demokratija, poštovanje ljudskih prava, vladavina prava i podela vlasti”. U tom smislu, Predsednica je argumentovala sledeće: “(i) prava zagarantovana Ustavom nose nedeljivu obavezu da se ne zloupotrebljavaju, i (ii) Skupština Republike Kosovo ne sme da bude blokirana kao rezultat postupaka bilo koje političke stranke ili zajednice”.
49. U nastavku, Predsednica citira stav 4. člana 57. [Opšta Načela] Ustava, naglašavajući sledeće: “Ovaj član Ustava sadrži dva osnovna načela, koja predstavljaju preduslove za ostvarivanje prava: prvo, obavezu postupanja u skladu sa zakonima Republike Kosovo, i drugo, obavezu da se korišćenjem sopstvenih prava ne povređuju ili uskraćuju prava drugih”. Pored toga, Predsednica navodi: “U konkretnom slučaju, povreda nije samo u odnosu na ostale poslanike Skupštine, kojima se onemogućava obavljanje funkcije, već i

na sve građane Republike Kosovo, koji od decembra 2024. godine nemaju svoju predstavničku instituciju, odnosno Skupštinu, koja je funkcionalna i radi u njihovom interesu”.

50. Nakon toga, Predsednica, pozivajući se na član 3. [Jednakost pred Zakonom] Ustava, ističe da: “[...] blokiranje konstituisanja Skupštine Republike Kosovo sa obrazloženjem garantovanja prava zajednica može imati potpuno suprotni efekat, pošto čini gotovo nemogućnim njihovo potpuno ostvarivanje i zaštitu u praksi. Prema tome, i sam koncept multietničkog društva nemoguće je realizovati u nefunkcionalnoj državi”.
51. Predsednica, na osnovu člana 53. [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, naglašava da član 17. (Zabrana zloupotrebe prava) EKLJP-a izričito zabranjuje zloupotrebu prava i da se “[...] nijedna država, grupa ili lice ne može angažovati u aktivnostima usmerenim na poništavanje prava ili sloboda iznetih u Konvenciji” (vidi predmete ESLJP-a [Refah Partisi i drugi protiv Turske](#), br. 41340/98, 41342/98, 41343/98 i 41344/98, presuda od 13. februara 2003. godine, stav 99, [Perinçek protiv Švajcarske](#), br. 27510/08, presuda od 15. oktobra 2015. godine, stav 113, [Zdanoka protiv Latvije](#), br. 58278/00, presuda od 16. marta 2006. godine, stav 99). S tim u vezi, takođe citira i Mišljenje Venecijanske komisije br. [CDL-AD \(2005\) 004](#), te dodaje da je Venecijanska komisija utvrdila da “[...] veto određene grupe predstavlja mehanizam zaštite, a ne političko sredstvo za blokiranje”. [vidi CDL-AD \(2005\) 004](#), Mišljenje o ustavnoj situaciji u Bosni i Hercegovini i nadležnostima visokog predstavnika, koje je Venecijanska komisija usvojila na svojoj 62. plenarnoj sednici, 11-12. marta 2005. godine). U vezi sa konkretnim slučajem, Predsednica dodaje: “[...] ako bi se svakoj grupi koja predloži potpredsednika u procesu funkcionalizacije Skupštine Republike Kosovo, garantovalo takvo pravo veta na način da spreči i paralize konstituisanje Skupštine, onda bi to stvorilo opasan presedan i širok spektar mogućnosti za blokadu od strane bilo koga i u bilo kom trenutku”.
52. U nastavku, Predsednica smatra da je, otkako su predsednik i četiri potpredsednika Skupštine izabrani, Skupština postala funkcionalna institucija i da je srpskoj zajednici data mogućnost da predloži kandidata/kinju za potpredsednika/cu, koja je i predložila kandidate, ali isti nisu dobili potreban broj glasova. U tom smislu, ona stavlja naglasak na sledeće: “[...] u interesu konstituisanja Skupštine, smatramo da, pošto je mogućnost izbora potpredsednika/ce tokom konstitutivne sednice iscrpljena, ovu mogućnost treba ponovo dati srpskoj zajednici na bilo kojoj od narednih sednica Skupštine, do njegovog/njenog izbora, ali ne blokirajući konstituisanje institucije”.
53. Nakon toga, Predsednica naglašava da je bilo slučajeva kada je Skupština konstituisana i onda kada nisu izabrani svi potpredsednici, tačnije 2001, 2004. i 2008. godine i pri tom smatra da je, bez ozbira na činjenicu da su 3 (tri) pomenuta saziva konstituisana pre donošenja Ustava, “i u to vreme postojala odredba slična onoj u Ustavu, koja je garantovala jedan položaj za nevećinsku srpsku zajednicu”.
54. Na kraju, predsednica traži od Suda da: “[...] ne dozvoli bilo kojoj političkoj stranci ili zajednici da ima pravo veta u vitalnim procesima za državu, kao što je konstituisanje njenog najvišeg predstavničkog tela. Svako drugo utvrđenje, rizikuje da legitimise proceduralne blokade uspostavljanja ključnih institucija, na nivou pravno obavezujuće ustavne norme”.

Komentari LVV-a!

55. Dana 9. septembra 2025. godine, poslanici LVV!, koje zastupa poslanica Saranda Bogujevci, dostavili su Sudu svoje komentare u vezi sa slučajem KO265/25.
56. Na početku, poslanici LVV! smatraju da podnosioci zahteva nisu pružili argumente koji bi mogli da potkrepe njegovu prihvatljivost, zbog toga što (i) nedostaje osporeni akt; i (ii) *“nedostaje legitimitet potpisa kada broj od deset (10) poslanika nije popunjen poslanicima iz te zajednice”*. Kada je u pitanju nedostatak osporenog akta, oni naglašavaju: *“Ustav izričito predviđa da predmet ustavne kontrole mogu biti samo akti koje je usvojila Skupština, bilo materijalni ili proceduralni. U konkretnom slučaju, takav akt ne postoji. Podnosioci su usmerili svoj zahtev na pokrenuti postupak, koji nije materijalizovan u usvojenom aktu i, samim tim, nije pretrpeo nikakve pravne posledice”*.
57. S tim u vezi, poslanici LVV! naglašavaju: *“Podnosioci zahteva prejudiciranjem osporavaju pokušaje usvajanja akta Skupštine. Objektivna nemogućnost donošenja odluke ne može služiti kao predmet ocene ustavnosti pred Ustavnim sudom. Ustavni sud, na osnovu gore navedenog argumenta, prema svojoj nadležnosti utvrđenoj u članu 113. stav 5, nema pravo da tumači napore, pokušaje, nastavke ili pak mišljenja, stavove ili ponašanje poslanika tokom konstitutivne sednice, već samo formalne akte izglasane u Skupštini”*.
58. Nadalje, poslanici LVV! smatraju da: *“poslanika koji su podneli zahtev iz Srpske liste ima samo 9. Oni su dobili potpis poslanika van srpske zajednice, kao što je poslanik Adem Hodža, iako u Skupštini postoji još jedan poslanik iz srpske zajednice. Poslanik Adem Hodža se izjasnio da zastupa goransku zajednicu na Kosovu i kao takav je izabran i priznat od strane CIK-a. Nije jasno zašto neki poslanik iz nevećinske (nesrpske) zajednice, koga već zastupa drugi potpredsednik Skupštine, treba da se pridruži podnesku kojim se osporava potpredsednik koji dolazi iz redova srpske zajednice. Ako se sledi logika podnosilaca, ni poslaniku Ademu Hodži ne bi trebalo dozvoliti da bude regularan i prihvatljiv potpisnik za ovaj zahtev”*.
59. Povodom navoda podnosilaca zahteva da je razdvajanje glasanja za dva potpredsednika koji dolaze iz zajednica koje ne činu većinu u suprotnosti sa Ustavom, poslanici LVV! smatraju da su podnosioci zahteva pogrešno protumačili stav 4. člana 67, te ističu: *“Čak i sam stav 4. člana 67, razdvaja dva potpredsednika, onako kako su razdvojene i odgovarajuće zajednice, kada kaže da “Jedan potpredsednik će biti iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta za srpsku zajednicu”, i “[...]a drugi iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta za ostale zajednice koje ne čine većinu”*. Nadalje, poslanici LVV! navode da: *“Činjenica da Ustav određuje da je kriterijum za izbor dva potpredsednika dobijanje većine glasova svih poslanika, ne znači da se ova dva potpredsednika nužno moraju izglasati zajedno”*.
60. Takođe, poslanici LVV! dodaju: *“[...] odvojeno glasanje ne samo da ne predstavlja čin koji je u suprotnosti sa Ustavom, već je i čin koji je neophodan za realno i nesmetano ili netaknuto izražavanje volje poslanika. To je dokazao i proces glasanja u slučaju izbora gđe Emilije Redžepi za potpredsednicu iz nevećinskih nesrpskih zajednica, dok nijedan od kandidata koji zauzimaju mesta rezervisana za srpsku manjinsku zajednicu nije dobio dovoljan broj glasova”*.

61. Poslanici LVV!, citirajući jedan predmet Saveznog ustavnog suda Austrije, navode da: [...] *vršenje ustavnog prava postaje zloupotreba kada njegova svrha nije ostvarivanje predviđene funkcije, već paralizovanje funkcionisanja državnih institucija (VfSlg 16.327/2001). Austrijski Ustavni sud je u ovoj odluci dalje naveo da pravo koje je formalno priznato Ustavom gubi svoju zaštitu kada se koristi ne za ispunjavanje funkcije koju mu je dodelio ustavni poredak, već za paralisanje ili blokiranje normalnog funkcionisanja državnih institucija. Ovo je derivat opšteg načela javnog prava prema kojem pravo prestaje tamo gde počinje njegova zloupotreba (načelo srazmernosti i “abus de droit”)*. Takođe, poslanici LVV! smatraju da određeni politički subjekt ne može da blokira konstituisanje Skupštine i pozivajući se na mišljenje Venecijanske komisije pod brojem [CDL-AD \(2019\)015](#) ističu sledeće: *“Venecijanska komisija je utvrdila da tumačenje ustavnih odredbi ne može dovesti do neodređene blokade institucija, zbog toga što je to u suprotnosti sa načelom funkcionalnosti ustavnih organa, kao i sa osnovnim načelima demokratije i vladavine prava”*. (vidi [CDL-AD \(2019\)015](#), Parametri odnosa između parlamentarne većine i opozicije u demokratiji: Kontrolna lista, usvojena od strane Venecijanske komisije na njenoj 119. plenarnoj sednici, 21-22. juna 2019. godine).
62. U nastavku, poslanici LVV! naglašavaju da: *“Ustav Republike Kosovo (član 67. stav 4) utvrđuje samo broj i sastav potpredsednika Skupštine, ali je postupak izbora, putem Poslovnika, prepušten Skupštini”*. U tom smislu, poslanici LVV!, pozivajući se na predmete Saveznog ustavnog suda Nemačke (vidi predmete [BVerfGE 44, 308](#): *“Fraktionsrechte”*; i [BVerfGE 123, 267](#) *“Lissabon Urteil”*) ističu sledeće: *“Tvrdnje podnosilaca zahteva bi paralisale Skupštinu i pretvorile pravo na zastupljenost u pravo veta. Ako bi se sledila njihova logika, onda bi Skupština bila paralisana, a zastupljenost nevećinske zajednice bi se degenerisala u instrument opstrukcije”*.
63. Takođe, poslanici LVV!, pozivajući se na predmete ESLJP-a (vidi predmete ESLJP-a [Yumak i Sadak protiv Turske](#), br. 10226/03, presuda od 8. jula 2008. godine; [Mathieu-Mahin i Clerfayt protiv Belgije](#), br. 9267/81, presuda od 2. marta 1987. godine, stav 47; [Ždanoka protiv Latvije](#) [VV], gore citirano, stav 98), smatraju da *“[...] odbijanje Srpske liste da predloži kandidaturu, sa ciljem blokiranja Skupštine, ne nalazi zaštitu u evropskim standardima demokratije i u suprotnosti je sa samim načelom delotvorne demokratije zaštićene Konvencijom i Ustavom Republike Kosovo”*. Nadalje, poslanici LVV! smatraju da je: *“[...] jedino prihvatljivo tumačenje člana 67. stav 4, ono koje normu shvata kao kumulativnu i izjednačujuću: jedan potpredsednik iz srpske zajednice i jedan iz ostalih nevećinskih zajednica, bez rangiranja, bez prioriteta i bez hijerarhije”*.
64. Što se tiče razdvajanja postupka glasanja za izbor potpredsednika iz redova poslanika zajednica koje ne činu većinu, poslanici LVV! smatraju da: *“[...] odvojeno glasanje nije odstupanje, već sredstvo koje je najprikladnije, proporcionalno i neophodno za garantovanje faktičke jednakosti i institucionalne funkcionalnosti Skupštine”*. U tom smislu, smatraju da je u skladu sa presudom Suda KO193/25 i KO196/25, *“[...] predsednik Skupštine pozvao do tri puta zaredom poslanike iz srpske zajednice, koji zauzimaju rezervisana mesta, da predlože kandidata za potpredsednika. Nakon što kandidat Slavko Simić nije uspeo da dobije potrebne glasove u sva tri slučaja, grupa poslanika koji su podneli zahtev odbila je poziv da predstavi alternativnog kandidata. Takvo odbijanje u smislu presuda KO193/25 i KO196/25, predstavlja ne ostvarivanje prava na predlaganje, već odricanje od tog prava”*.
65. Što se pak tiče navoda podnosilaca zahteva da je nastavak sa procedurom žrebanja u suprotnosti sa stavom 4. člana 67. Ustava, poslanici LVV! smatraju da je izabrani

predsednik Skupštine postupio u skladu sa Poslovníkom Skupštine i presudama Suda, te naglašavaju da: *“Problem se ne sastoji u uskraćivanju prava na kandidaturu, već u odbijanju poslanika koji su podneli zahtev da predlože alternativne kandidate i nedostatku dovoljne podrške za one kandidate koji su izašli iz žrebanja”*.

66. Nakon toga, poslanici LVV! naglašavaju da: *“Srpska lista tvrdi da Sud treba da uzme u obzir analogiju najveće parlamentarne grupe i pravo da predloži kandidata za predsednika Skupštine vis a vis prava koje bi trebalo da ima i srpska zajednica u Skupštini. Problem leži u tome da Ustav Kosova ne predviđa ovo pravo za potpredsednika iz nevećinske srpske zajednice. Ali ga Ustav ne predviđa ni za nevećinsku nesrpsku zajednicu”*.
67. Na kraju, poslanici LVV! traže od Suda: *“I. Da odbaci kao neprihvatljiv zahtev KO265/25 koji se odnosi na: (a) “sprovedeni postupak”, “nastavak sednice” i/ili “pokušaj” izbora potpredsednika iz nevećinske srpske zajednice, budući da ne postoji usvojeni akt Skupštine koji bi mogao da bude predmet kontrole u smislu člana 113. stav 5. Ustava; i (b) nedostatak legitimnosti potpisa kada broj od deset (10) poslanika ne popunjavaju poslanici te zajednice, kao zloupotreba prava na obraćanje Sudu; II. Da utvrdi da je Skupština postupila u skladu sa Ustavom i presudom KO193/25 i KO196/25, time što je: (a) primenila numeričko ograničenje za potpredsednike na tri (3) predloga za jednog kandidata kao mehanizam za deblokiranje - kao u slučaju predsednika; i, (b) koristila žrebanje kao neutralno sredstvo kada nedostaje predlog, ne povređujući prava poslanika; III. Da utvrdi da je, nakon iscrpljivanja svih proceduralnih faza (tri predloga za istog kandidata i procedura žrebanja), bez postizanja potrebne većine za kandidata iz srpske zajednice, konstituisanje Skupštine važeće i da Skupština nastavi sa radom na ispunjavanju drugih ustavnih obaveza”*.

Komentari „Multietničke grupe“

68. Dana 9. septembra 2025. godine, poslanici „Multietničke grupe“ u Skupštini, koje zastupa poslanik Elbert Krasniqi, dostavili su Sudu svoje komentare o zahtevu.
69. Povodom navoda podnosioca zahteva da izbor potpredsednika iz redova poslanika zajednica koje ne činu većinu treba da se sprovede samo u paketu, odnosno istovremenim izborom dva potpredsednika iz zajednica koje ne činu većinu, poslanici „Multietničke grupe“ navode: *“Ne samo da takav postupak nije predviđen ni Ustavom ni Poslovníkom, već sama činjenica da su predstavnici Srpske liste učestvovali u procesu i predlagali kandidate za glasanje dokazuje da je postupak bio otvoren i prihvaćen sa njihove strane, odnosno regularan i ustavan”*.
70. Poslanici Multietničke grupe takođe u svojim komentarima podvlače svoje preferencije da se za njihove predstavnike ne glasa u paketu sa predstavnicima iz redova poslanika srpske zajednice i naglašavaju da je to bio razlog zašto su predložili da se glasanje za potpredsednike iz redova poslanika drugih zajednica koje ne činu većinu sprovede odvojeno. U tom kontekstu, oni navode da: *“Postupak koji je sproveden uživa puni demokratski legitimitet, izražen kroz glasanje izabranih predstavnika naroda. Tokom sednice nije bilo konkretnih prigovora od strane bilo koje grupe ili poslanika na ovaj postupak”*.
71. Povodom navoda podnosioca zahteva da im stav 4. člana 67. Ustava daje isključivo pravo da predlažu i biraju potpredsednika iz redova poslanika srpske zajednice, poslanici

„Multietničke grupe“ smatraju da ne postoji obaveza Skupštine da usvoji njihovog kandidata, već da je „Jedina obaveza poslanika da učestvuju u glasanju, tako što će glasati za, protiv ili biti uzdržani za svakog predloženog kandidata“.

72. Nadalje, poslanici „Multietničke grupe“ ističu da: *“Ustavne odredbe propisuju da se dva potpredsednika koji predstavljaju nevećinske zajednice, isto kao i ostala tri potpredsednika Skupštine Republike Kosovo, biraju većinom glasova svih poslanika. Ova formulacija isključuje svaki oblik stranačke ekskluzivnosti, jasno stavljajući do znanja da je garanciju predstavlja zastupljenost zajednice, a ne nametanje kandidata od strane jednog političkog subjekta”.*
73. Povodom navoda podnosioca zahteva da Skupština ne može da funkcioniše bez izbora potpredsednika iz njihovih redova, poslanici „Multietničke grupe“ tvrde da: *“Ustav ne predviđa pravo veta ni za jednu parlamentarnu grupu. Uvođenje takvog uslova stvorilo bi opasan presedan, gde bi jedan politički subjekt sa manjinom glasova mogao da blokira funkcionisanje institucija”.* Pored toga, isti naglašavaju da je *“Zastupljenost srpske zajednice zagarantovana rezervisanim mestima, ali to ne znači da će svaki kandidat koga predloži Srpska lista biti automatski izabran”*, pošto svaki izbor zahteva podršku parlamentarne većine, uključujući i njihovu grupu, i prema njima, *“[...] rezervisana mesta garantuju zastupljenost, a ne dominaciju”.* U tom kontekstu, oni navode slučajeve u kojima je Skupština u praksi funkcionisala čak i kada su neke pozicije ostale privremeno upražnjene. Takođe, isti se pozivaju na presudu [\[U-5/98\]](#) Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je proglašena neustavnom svaka definicija koja nekom entitetu daje jednostrani etnički karakter, za koju tvrde da je: *“[...] presedan koji je primenljiv i u slučaju Kosova, gde se mesta koja su zagarantovana za srpsku zajednicu ne mogu tumačiti kao monopol jedne stranke”.*
74. Poslanici „Multietničke grupe“ takođe smatraju da: *“[...] svako dodatno pravo koje bi Ustavni sud Republike Kosovo potencijalno dodelio Srpskoj listi bilo bi privilegija jedne grupe u odnosu na druge zajednice koje žive na Kosovu. To ne može biti jednakost pred zakonom prema vrednostima i načelima Ustava, već samo uzdizanje jedne grupe čiji rezultat je i pasivizacija najviše institucije u zemlji [...]”.*
75. Na kraju, poslanici „Multietničke grupe“ traže od Suda da: *“[...] ne uzme u obzir žalbu Srpske liste jer bi to narušilo ravnotežu poštovanja prava svih nevećinskih zajednica zastupljenih u institucijama zemlje”.*

Komentari izabranog predsednika Skupštine, g. Dimala Bashe

76. Dana 9. septembra 2025. godine, izabrani predsednik Skupštine, g. Dimal Basha, dostavio je Sudu svoje komentare o zahtevu.
77. Na početku, izabrani predsednik Skupštine navodi da je on, 26. avgusta 2025. godine većinom glasova izabran za predsednika Skupštine i da je u tom svojstvu nastavio da vodi Konstitutivnu sednicu sa IV tačkom dnevnog reda, odnosno izborom potpredsednika. Isti podvlači (i) da je glasanje za kandidate za potpredsednike iz albanskih parlamentarnih subjekata sprovedeno u paketu, pošto je postojao konsenzus o tome, i ovi kandidati su dobili dovoljan broj glasova za izbor, dok je (ii) glasanje za kandidate iz redova poslanika zajednica koje ne činu većinu, za potpredsednike, sprovedeno je odvojeno zbog zahteva predstavnika drugih zajednica koje ne činu većinu, odnosno poslanika Elberta Krasniqija,

koji su odbili da učestvuju u glasanju u paketu sa kandidatima srpske zajednice. Kao rezultat toga, i pošto je, prema njegovim rečima, *“[...] u odsustvu konsenzusa i sa ciljem da obavljam svoju funkciju u najboljem interesu funkcionalizacije Skupštine Republike i u skladu sa Poslovnikom i Ustavom zemlje [...]”*, nastavio postupak sa odvojenim glasanjem za dva potpredsednika koji su iz redova zajednica koje ne činu većinu.

78. Nakon toga, izabrani predsednik Skupštine naglašava sledeće: *“[...] kao predsednik Skupštine, obavestio sam predstavnika srpske zajednice da, u duhu izreke presude Ustavnog suda KO193/25 i KO196/25 od 18. avgusta 2025. godine, kandidat Slavko Simić ne može da bude sledeći predloženi kandidat jer je njegova mogućnost da bude izabran iscrpljena, pošto 3 puta zaredom nije dobio dovoljno glasova da bude izabran za potpredsednika i da shodno tome moraju da predlože drugog kandidata”*. Takođe, izabrani predsednik Skupštine pojašnjava da je on, nakon što je predstavnik iz redova poslanika srpske zajednice odbio predlaganje nekog drugog kandidata, nastavio sa procedurom žrebanja u skladu sa stavom 7. člana 12. Poslovnika Skupštine.
79. Izabrani predsednik Skupštine smatra da je: *“U slučaju kada nijedan kandidat za potpredsednika iz nevećinske srpske zajednice nije izabran, cela procedura iscrpljena i u tom kontekstu, iscrpljena je i 4. tačka dnevnog reda konstitutivne sednice. [...] Kao rezultat toga, sednica je zaključena sa konstituisanom Skupštinom iz sledećih razloga: 1. Skupština je već iscrpela dnevni red u potpunosti, 2. Skupština već poseduje dovoljan kvorum u Predsedništvu da bi bila potpuno funkcionalna, i 3. Konstituisanje je sprovedeno u skladu sa Poslovnikom Skupštine, koji je uvek tumačen u skladu sa ustavnim odredbama i u funkciji ispunjenja ustavnog cilja konstituisanja Skupštine, kao što nas obavezuje i sama presuda Suda od 18. avgusta”*.
80. Povodom navoda podnosilaca zahteva o izboru potpredsednice iz redova nevećinskih nesrpskih zajednica pre predlaganja kandidata za potpredsednika iz drugih zajednica koje ne činu većinu, izabrani predsednik Skupštine naglašava da: *“[...] nigde u Ustavu Kosova niti u nekom drugom pravnom aktu naše države nije utvrđena hijerarhija, supremacija ili prednost jedne zajednice nad drugom zajednicom, stoga postupak u kome je prvo izabran potpredsednik iz nevećinskih nesrpskih zajednica ne predstavlja nikakvu vrstu povrede, a još manje ustavnu povredu [...]”*. Takođe, izabrani predsednik Skupštine naglašava da srpska zajednica nije imala nikakve prigovore u vezi sa odvojenim glasanjem, već je predložila kandidata za potpredsednika i učestvovala u glasanju.
81. Kada je reč o procesu žrebanja, izabrani predsednik Skupštine navodi da je ova procedura utvrđena stavom 4. člana 12. Poslovnika Skupštine. U tom smislu, izabrani predsednik Skupštine smatra da: *“[...] kod glasanja žrebanjem nije određeno ko je predlagrač, već predmetni stav govori samo o broju svih kandidata iz srpske zajednice koji postaju deo žrebanja za glasanje - bez ikakvog izričitog prava bilo koje većine, subjekta ili parlamentarne grupe - i svako isključenje bilo kog imena iz redova nevećinske srpske zajednice predstavljalo bi diskriminatorски postupak, koji je u suprotnosti sa članom 67. stav 4. Ustava i Poslovnikom Skupštine”*.
82. U nastavku, izabrani predsednik Skupštine naglašava sledeće: *“Skupština je završila svoju fazu konstituisanja činjenicom da je tačka 4 dnevnog reda u potpunosti iscrpljena prema samom postupku iz presude KO193/25 i KO196/25. Proces je završen izborom 5 članova Predsedništva od ukupno njih 6. Ova činjenica čini Predsedništvo Skupštine funkcionalnim i spremnim da nastavi svoj rad bez ikakvih smetnji. To znači da Skupština*

ima dovoljan kvorum da nastavi sa svojim radom, uključujući donošenje zakona, diskusije i druga važna angažovanja za razvoj institucija Kosova”.

83. Povodom navoda podnosioca zahteva o odbijanju zahteva za pauzu od 48 (četrdeset osam) sati, izabrani predsednik Skupštine naglašava da on nije pravno relevantan zbog toga što se ovaj rok pominje u aspektu maksimalno dozvoljene granice za prekid konstitutivne sednice.
84. Nadalje, izabrani predsednik Skupštine naglašava da: *“[...] nepostizanje konsenzusa za određenog kandidata ne proizvodi pravne posledice po legitimitet ili validnost sastava Predsedništva, pošto je Skupština izabrala dovoljan broj članova koji ispunjavaju zahteve za kvorum, i na taj način garantuje funkcionalnost svoje rukovodeće strukture”.*
85. Na kraju, izabrani predsednik Skupštine traži od Suda da: *“[...] donese presudu kojom će dozvoliti da se nastavi sa radom Skupštine Republike Kosovo u sklopu izvršavanja dužnosti i odgovornosti prema Ustavu Republike Kosovo, zbog toga što, kako podvlači i sam Sud u svojoj presudi KO124/25, stav 143, “ne postoji bolji interes Republike Kosovo od onoga da najviši predstavnički organ bude konstituisan i da počne sa funkcionisanjem što je pre moguće”.*

Relevantne ustavne odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 1 [Ograničenja Države]

- „1. Republika Kosovo je nezavisna, suverena, demokratska, jedinstvena i neodvojiva država.*
- 2. Republika Kosovo je država svojih državljana. Vlast Republike Kosovo se zasniva na poštovanju prava i sloboda svojih građana i svih lica unutar njenih granica.*
- 3. Republika Kosovo nema nikakve teritorijalne zahteve prema bilo kojoj državi ili delu države, niti će tražiti ujedinjenje sa bilo kojom državom ili delom države.“*

Član 2 [Suverenitet]

- „1. Suverenitet države Kosovo potiče iz stanovništva, pripada istom i sprovodi se, u saglasnosti sa Ustavom, preko izabranih predstavnika ili drugim oblicima, u saglasnosti sa odredbama ovog Ustava.*
- 2. Suverenitet i integritet Republike Kosovo je neosporiv, neotuđiv i neodvojiv i štiti se svim merama, predviđenim ovim Ustavom i zakonom.*
- 3. Sa ciljem očuvanja mira i državnih interesa, Republika Kosovo može učestvovati u sisteme međunarodne bezbednosti.“*

Član 3 [Jednakost pred Zakonom]

- „1. Republika Kosovo je multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija.*

2. Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika“.

Član 4 **[Oblik Vladanja i Podela Vlasti]**

„1. Kosovo je demokratska Republika koja se zasniva na načelo podele vlasti i kontrole balansa među njima, kao što je i određeno ovim Ustavom.

2. Skupština Republike Kosovo sprovodi zakonodavnu vlast.

3. Predsednik Republike Kosovo predstavlja jedinstvo naroda. Predsednik Republike Kosovo je legitimni predstavnik unutar i van zemlje, koji garantuje demokratsko funkcionisanje institucija Republike Kosovo, u saglasnosti sa ovim Ustavom.

4. Vlada Republike Kosovo je odgovorna za sprovođenje zakona i državne politike i podleže parlamentarnoj kontroli.

5. Sudska vlast je jedinstvena i nezavisna i sprovode je nezavisni sudovi.

6. Ustavni Sud je nezavistan organ za zaštitu ustavnosti i vrši konačno tumačenje tumačenje Ustava.

7. Republika Kosovo ima svoje institucije za zaštitu ustavnog reda i teritorijalnog integriteta, javnog reda i mira, koji funkcionišu na osnovu ustavne vlasti demokratskih institucija Republike Kosovo.“

Član 7 **[Vrednosti]**

„1. Ustavni red Republike Kosovo se zasniva na načelima slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda i vladavine zakona, nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite sredine, društvenog prava, pluralizma, podele državne vlasti i tržišne ekonomije.

2. Republika Kosovo obezbeđuje jednakost polova kao osnovnu vrednost za razvoj demokratskog društva, jednake mogućnosti učešća žena i muškaraca u politički, ekonomski, društveni i kulturni život i sve ostale oblasti društvenog života.“

Član 24 **[Jednakost pred zakonom]**

„1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.

2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.

3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.“

Član 31 **[Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]**

„1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

[...]“

Član 58 **[Odgovornosti Države]**

„[...]“

7. Republika Kosovo će obezbediti, po nediskriminatornoj osnovi, da sve zajednice i njihovi pripadnici mogu da koriste svoja prava koja su navedena u ovom Ustavu.“

Član 63 **[Opšta Načela]**

„Skupština je najviša zakonodavna institucija Republike Kosovo, direktno izabrana od strane naroda i predstavlja narod Republike Kosovo.“

Član 64 **[Struktura Skupštine]**

„1. Skupština ima sto dvadeset (120) poslanika koji su izabrani tajnim glasanjem, na osnovu otvorenih lista. Mesta u Skupštini su podeljena između svih partija, koalicija, građanskih inicijativa i nezavisnih kandidata, proporcionalno broju važećih glasova dobijenih na izborima za Skupštinu.

2. U sklopu ove podele, dvadeset (20) od sto dvadeset (120) mesta je garantovano za predstavnike zajednica koje nisu većina na Kosovu, kao što sledi: (1) partije, koalicije, građanske inicijative i nezavisni kandidati, koji su se izjasnili da zastupaju Srpsku zajednicu, imaće ukupan broj mesta u Skupštini, koja su osvojili na otvorenim izborima, sa najmanje deset (10) zagaranovanih mesta, ukoliko je broj osvojenih mesta manji od deset (10);

(2) partije, koalicije, građanske inicijative i nezavisni kandidati, koji su izjavili da zastupaju ostale zajednice u Skupštini, imaće ukupan broj mesta koja su osvojili na otvorenim izborima, sa minimalnim brojem zagaranovanih mesta, kao što sledi: zajednica Roma jedno (1) mesto; zajednica Aškalija jedno (1) mesto; zajednica Egipćana jedno (1) mesto; i jedno (1) dodatno mesto će se dodeliti zajednici Roma, Aškalija i Egipćana koja je dobila najviše glasova; zajednici Bošnjaka tri (3) mesta; zajednici Turaka dva (2) mesta i zajednici Goranaca jedno (1) mesto, ako je broj dobijenih glasova svake zajednice manji od broja garantovanih mesta.“

Član 65 **[Nadležnosti Skupštine]**

„Skupština Republike Kosovo:

- (1) usvaja zakone, rezolucije i ostale opšte akte;*
- (2) na osnovu dve trećine (2/3) glasova svih poslanika menja Ustav, uključujući i dve trećine (2/3) svih poslanika koji zauzimaju mesta rezervisana i zagaranovana za predstavnike zajednica koje nisu većina na Kosovu;*
- (3) objavljuje referendum, u saglasnosti sa zakonom;*
- (4) ratifikuje međunarodne sporazume;*
- (5) usvaja budžet Republike Kosovo;*
- (6) vrši izbor i razrešava Predsednika i potpredsednike Skupštine;*

- (7) bira i može razrešiti Predsednika Republike Kosovo, u saglasnosti sa ovim Ustavom;
- (8) bira Vladu i može izglasati nepoverenje iste;
- (9) vrši nadzor Vlade i ostalih javnih institucija, koje, na osnovu Ustava i zakona, podnose izveštaj Skupštini;
- (10) vrši izbor članova Sudskog saveta i Tužilačkog saveta Kosova, u saglasnosti sa ovim Ustavom;
- (11) predlaže sudije Ustavnog suda;
- (12) nadzire spoljnu i bezbednosnu politiku;
- (13) potvrđuje dekret Predsednika o objavljivanju vanrednog stanja;
- (14) odlučuje o pitanjima od opšteg interesa, utvrđenih zakonom.“

Član 66

[Izbor i Mandat]

- „1. Skupština Kosova se bira na mandat od četiri godine, počevši od dana konstitutivnog sastanka, koji se održava u roku od trideset (30) dana od dana službenog objavljivanja rezultata izbora.
- 2. Redovni izbori za Skupštinu se održavaju najkasnije trideset (30) dana pre isteka mandata, a u slučaju raspuštanja Skupštine ne kasnije od četrdeset pet (45) dana od raspuštanja.
- 3. Predsednik Republike Kosovo saziva prvu sednicu Skupštine. U slučaju nemogućnosti Predsednika Republike Kosovo da sazove prvu sednicu, Skupština će se sastati bez prisustva Predsednika.
- 4. Mandat Skupštine Kosova se može produžiti samo u slučaju vanrednog stanja radi uvođenja hitnih mera za zaštitu od agresije ili opasnosti po ustavni red ili javnu bezbednost Republike Kosovo, i samo dok vanredno stanje traje, kao što je i propisano ovim Ustavom.
- 5. Uslovi, izborna područja i procedure izbora se regulišu zakonom.“

Član 67

[Izbor Predsednika i Potpredsednika]

- „1. Skupština Kosova iz svojih redova bira Predsednika i pet (5) potpredsednika.
- 2. Predsednika Skupštine predlaže najveća parlamentarna grupa i bira se većinom glasova svih prisutnih poslanika Skupštine.
- 3. Tri (3) potpredsednika predložena iz tri najveće parlamentarne grupe, se biraju većinom glasova svih poslanika Skupštine.
- 4. Dva (2) potpredsednika predstavljaju zajednice koje ne čine većinu u Skupštini i oni se biraju većinom glasova svih poslanika. Jedan potpredsednik će biti iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovanja mesta za srpsku zajednicu, a drugi iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta za ostale zajednice koje ne čine većinu.
- 5. Predsednik i potpredsednici Skupštine se mogu razrešiti većinom od dve trećine (2/3) celokupnog broja poslanika.
- 6. Predsednik i potpredsedavajući čine Predsedništvo Skupštine. Predsedništvo je odgovorno za administrativno funkcionisanje Skupštine, na način koji je propisan Poslovníkom o radu Skupštine.“

Član 74
[Vršenje Funkcije]

Poslanici Skupštine Kosova vrše svoju funkciju u najboljem interesu Republike Kosovo i u saglasnosti sa ovim Ustavom, zakonima i poslovnikom o radu Skupštine.

Član 116
[Pravni Efekat Odluka]

- 1. Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo.*
- 2. Dok god je procedura u postupku pred Ustavnim sudom, sud može privremeno prekinuti primenu spornog postupka ili zakona, dok god se ne donese sudska odluka, ukoliko smatra da je primena takvih spornih zakona može uzrokovati nepopravljivu štetu.*
- 3. Osim ako je drugačije određeno odluka Ustavnog suda o ukidanju zakona, drugog akta ili radnje stupa na snagu na dan objavljivanja odluke suda.*
- 4. Odluka Ustavnog suda se objavljuje u Službenom listu.*

POSLOVNIK SKUPŠTINE REPUBLIKE KOSOVO

GLAVA IV.
KONSTITUISANJE SKUPŠTINE

Član 7
(Konstitutivna sednica)

- „1. Konstitutivnu sednicu Skupštine saziva predsednik Republike Kosovo, u roku od trideset (30) dana od dana zvaničnog proglašenja rezultata izbora.*
- 2. U slučaju da predsednik Republike Kosovo ne sazove konstitutivnu sednicu, Skupština se sama sastaje na trideseti (30) dan.“*

Član 8
(Priprema konstitutivne sednice)

- „1. Pripreme za konstitutivnu sednicu skupštinskog saziva su u nadležnosti predsednika prethodnog saziva.*
- 2. Predsednik prethodnog saziva, najkasnije u roku od pet (5) dana pre održavanja konstitutivne sednice Skupštine, zakazuje zajednički sastanak sa predsednicima političkih subjekta koji su osvojili poslanička mesta u Skupštini, radi pripreme predloga dnevnog reda i određivanja poslaničkih mesta u sali za plenarne sednice. U slučaju da se sastanak ne zakaže u roku od pet (5) dana, Skupština se sama sastaje na dan koji odredi predsednik Republike.*
- 3. Stav 2. ovog člana ne primenjuje se u slučaju da se Skupština sastaje prema članu 7. stav 2. ovog poslovnika.*
- 4. Dnevni red konstitutivne sednice saziva sadrži:*
- 4.1. obrazovanje Privremene komisije za potvrđivanje kvoruma i mandata;*
 - 4.2. zakletvu poslanika;*
 - 4.3. izbor predsednika Skupštine; i*
 - 4.4. izbor potpredsednika Skupštine.*

5. Skupština izglasava izveštaj Privremene komisije za potvrđivanje kvoruma i mandata.
6. Određivanje poslaničkih mesta u sali vrši se prema snazi političkih subjekta. Ako dva ili više političkih subjekata imaju isti broj poslanika, njihov raspored sedenja određuje se po osnovu najvećeg broja glasova koje su osvojili na izborima za Skupštinu.“

Član 9 **(Predsedavanje konstitutivnom sednicom)**

- „[...].
3. Na konstitutivnoj sednici nema rasprave.
[...]“.

Član 11 **(Izbor predsednika Skupštine)**

1. Predsednik Skupštine bira se na konstitutivnoj sednici većinom glasova svih poslanika Skupštine.
2. Predsedavajući konstitutivne sednice traži od najvećeg političkog subjekta u Skupštini da predloži svog kandidata za predsednika Skupštine.
3. Predsedavajući konstitutivne sednice konstatuje rezultat glasanja za izbor predsednika Skupštine, oglašava izbor predsednika i poziva ga da zauzme svoje mesto.

Član 12 **(Izbor potpredsednika Skupštine)**

- „1. Potpredsednici Skupštine biraju se većinom glasova svih poslanika Skupštine.
2. Predsednik Skupštine traži od tri najveća parlamentarna politička subjekta da predlože po jednog kandidata za potpredsednika Skupštine. Kandidat za potpredsednika najvećeg parlamentarnog subjekta mora biti različitog pola od predsednika.
3. U slučaju da dva ili više političkih subjekata imaju isti broj poslanika, pravo predlaganja potpredsednika pripada subjektu koji je dobio najveći broj glasova na izborima za Skupštinu.
4. Predsednik Skupštine traži od poslanika koji imaju zagarantovana mesta za srpsku zajednicu da predlože jednog (1) kandidata za potpredsednika Skupštine, kao i od poslanika koji imaju zagarantovana mesta za druge nevećinske zajednice, da predlože jednog (1) kandidata za potpredsednika Skupštine, koji se biraju većinom glasova svih poslanika Skupštine.
5. Konstitutivna sednica se završava izborom predsednika i potpredsednika Skupštine. Prekidi u toku konstitutivne sednice ne mogu biti duži od 48 časa.
6. Predlozi iz stava 4. ovog člana podnose se pismeno, po sledećem postupku:
- 6.1. kandidata za potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice predlaže većina poslanika srpske zajednice; i
- 6.2. kandidata za potpredsednika Skupštine iz redova drugih nevećinskih zajednica predlaže većina poslanika drugih nevećinskih zajednica.
7. U slučaju ne predlaganja kandidata prema stavu 6. ovog člana, predlaganje kandidata vrši se žrebom, u prisustvu poslanika dotičnih zajednica. Ovaj postupak vodi predsednik Skupštine.“

Član 13

(Mandat Skupštine)

- „1. Mandat Skupštine, nastavak istog i raspuštanje Skupštine utvrđuju se čl. 66. i 82. Ustava Republike Kosova.
2. Nakon raspuštanja Skupštine prema stavu 1. ovog člana, predsednik Republike dostavlja Skupštini Ukaz o raspuštanju.
3. Skupština obustavlja rad jedan dan pre početka kampanje za redovne izbore za Skupštinu.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

86. U vezi sa ocenom prihvatljivosti zahteva, Sud se poziva na stav 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojim je utvrđeno da: *"Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele Sudu na zakonit način"*.
87. Sud primećuje da su podnosioci svoj zahtev podneli na osnovu stava 5. člana 113. Ustava, kojim je utvrđeno:
- "5. Deset (10) ili više poslanika Skupštine može, u roku od osam (8) dana od usvajanja, da ospori ustavnost bilo kog zakona koji je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja tako i zbog procedure sprovođenja"*.
88. Pored gore navedenih ustavnih kriterijuma, Sud takođe uzima u obzir i član 42. (Tačnost podneska) Zakona, koji precizira podnošenje zahteva na osnovu stava 5. člana 113. Ustava, kojim je utvrđeno sledeće:

Član 42. (Tačnost podneska)

"1. „Uz podnesak podnešen u skladu sa članom 113, stav 6 [5] Ustava, se između ostalog, podnose i sledeće informacije:

1.1. imena i potpisi svih poslanika Skupštine koji osporavaju ustavnost zakona ili odluke donesene od strane Skupštine Republike Kosovo;

1.2. Ustavne ili odredbe nekog akta ili zakona koje se tiču ovog zahteva; i

1.3. dokaze na koje se zasniva spor.

89. Sud se, takođe, poziva i na pravilo 72. (Zahtev u skladu sa stavom 5. člana 113. Ustava i članovima 42. i 43. Zakona) Poslovnika, kojim je predviđeno:

Pravilo 72. (Zahtev u skladu sa stavom 5. člana 113. Ustava i članovima 42. i 43. Zakona)

"(1) Zahtev koji je podnet po ovom pravilu mora da ispunjava kriterijume utvrđene stavom (5) člana 113. Ustava i članovima 42. (Tačnost podneska) i 43. (Rok) Zakona.

(2) [...]

(3) Zahtev koji je podnet po ovom pravilu, između ostalog, mora da sadrži sledeće informacije:

(a) imena i potpisi svih poslanika Skupštine koji osporavaju ustavnost

- zakona ili odluke donesene od strane Skupštine Republike Kosovo;*
(b) *ustavne ili odredbe drugog akta ili zakona koje se tiču ovog zahteva; i*
(c) *dokaze na koje se zasniva spor.*

(4) Zahtevu se moraju priložiti kopija osporenog zakona ili odluke usvojene od strane Skupštine, registar i lični potpisi poslanika koji podnose zahtev, kao i punomoćje osobe koja ih zastupa pred Sudom”.

90. U ovom slučaju, Sud primećuje da je zahtev podnelo 10 (deset) poslanika Skupštine, što je minimum koji se zahteva stavom 5 člana 113. Ustava, i shodno tome smatra da je kriterijum za ovlašćenu stranu ispunjen. Što se tiče kriterijuma roka, Sud primećuje da podnosioci zahteva osporavaju akte donete u okviru Konstitutivne sednice dana 26. i 28. avgusta 2025. godine, dok su zahtev podneli 30. avgusta 2025. godine, odnosno, u roku od 8 (osam) dana, propisanom Ustavom i Zakonom.
91. Sud podseća da podnosioci zahteva ističu da sednice i akti doneti u okviru Konstitutivne sednice, od 26. i 28. avgusta, su u suprotnosti sa izrekom presuda u slučaju KO124/25 i u slučajevima Suda KO193/25 i KO196/25 i, specifično, osporavaju: (i) postupak za izbor potpredsednice Skupštine iz drugih zajednica koje ne čine većinu, odnosno, odluku [br. 09-V-017] o izboru poslanice Emilije Redžepi, za potpredsednicu Skupštine iz redova poslanika drugih zajednica koje ne činu većinu; kao i (ii) postupak za izbor potpredsednika/ce Skupštine iz srpske zajednice, odnosno, odluke o neizboru potpredsednika/ce iz redova poslanika srpske zajednice.
92. Štaviše Sud je, na osnovu svoje presude u slučaju KO124/25, i u smislu podnetih zahteva na osnovu stava 5 člana 113. Ustava ocenio da se podneti zahtevi kojim su osporeni akti, i preduzete radnje od strane izabраниh poslanika tokom Konstitutivne sednice, razlikuju od podnetih zahteva kojim se osporavaju doneti akti od same Skupštine, čije je donošenje odluka proizišlo iz konstituisane i funkcionalne Skupštine u smislu njenih zakonodavnih, nadzornih ovlašćenja i ovlašćenja odlučivanja, kako je utvrđeno Ustavom. Međutim povodom konstituisanja Skupštine, Sud je ponovio da je Konstitutivna sednica ustavni akt, koji se smatra okončanim samo nakon završetka (i) potvrđivanja mandata poslanika, (ii) polaganja zakletve poslanika, i (iii) izbora predsednika i potpredsednika. U tom smislu, Sud podseća da samo pitanje Konstitutivne sednice Skupštine predstavlja ustavno pitanje, koje mora biti predmet ocene i tumačenja Ustavnog suda (vidi slučaj KO124/25, citiran gore, stavovi 83, 84 i 86).
93. Stoga, s obzirom na to da podnosioci zahteva osporavaju odluke Skupštine u vezi sa izborom potpredsednika, koje su donete u okviru Konstitutivne sednice Skupštine, odnosno, 26. i 28. avgusta 2025. godine, Sud smatra da će iste biti predmet ocene i tumačenja Ustavnog suda.
94. Shodno tome, Sud smatra da je zahtev podnosilaca zahteva prihvatljiv za razmatranje i u nastavku će nastaviti sa ocenom o meritumu.

Meritum zahteva

I. Uvod

95. Sud podseća da je Konstitutivna sednica Skupštine počela 15. aprila 2025. godine, sa dnevnim redom koji je utvrđen dana 8. aprila 2025. godine od strane predsednika prethodnog saziva (VIII saziv), zajedno sa predsednicima političkih subjekata koji su osvojili mesta u Skupštini, i to kao što sledi: (i) formiranje Privremene komisije za verifikaciju kvoruma i mandata poslanika; (ii) polaganje zakletve poslanika; (iii) izbor predsednika Skupštine; i (iv) izbor potpredsednika Skupštine. Nakon stupanja na snagu presude u slučajevima KO193/25 i KO196/25, Konstitutivna sednica Skupštine, koja je prekinuta 26. jula 2025. godine, kao rezultat uvođenja privremene mere od strane Suda, nastavljena je 20. 22. i 24. avgusta 2025. godine u vezi sa III tačkom dnevnog reda, naime izborom predsednika Skupštine, koja je bila neuspešna 6 (šest) puta. Dana 26. avgusta 2025. godine izabran je predsednik Skupštine, čime je zaključena III tačka dnevnog reda Konstitutivne sednice. Istog dana, izabrani predsednik Skupštine nastavio je rad Konstitutivne sednice u vezi sa IV i poslednjom tačkom dnevnog reda, odnosno, izborom potpredsednika Skupštine. Glasanje za 3 (tri) potpredsednika iz 3 (tri) najveće parlamentarne grupe održano je u paketu, jer je postojao konsenzus između njih, dok je glasanje za potpredsednike iz zajednica koje ne činu većinu, nakon predloga predstavnika drugih zajednica koje ne činu većinu za razdvajanje postupka glasanja za potpredsednike iz ovih zajednica, sprovedeno odvojeno, pri čemu je izabrana potpredsednica iz redova drugih zajednica koje ne činu većinu, dok glasanje 3 (tri) puta zaredom nije uspešno za predloženog kandidata iz srpske zajednice.. Istog dana, izabrani predsednik Skupštine zatražio je od srpske zajednice da predloži drugog kandidata, pošto glasanje za prvog kandidata 3 (tri) puta nije uspešno. Predstavnik srpske zajednice je odbio da predloži druge kandidate i tvrdio da je došlo do povrede Poslovnika Skupštine, pri čemu je izabrani predsednik Skupštine nastavio sa glasanjem ostalih kandidata po postupku žrebanja na osnovu stava 7 člana 12 Poslovnika Skupštine. Glasanje je bilo neuspešno za sve kandidate prema proceduri žrebanja i zbog toga je sednica prekinuta. Nakon toga, Konstitutivna sednica je nastavljena 28. i 30. avgusta 2025. godine, gde glasanje, prema postupku žrebanja za potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice, nije uspešno 3 (tri) puta za svakog od poslanika. Kao posledica toga, nijedan od kandidata nije dobio potrebne glasove da bude izabran za potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice. Dana 30. avgusta, izabrani predsednik Skupštine je zaključio rad konstitutivne sednice Skupštine.
96. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosioci zahteva u suštini osporavaju (a) postupak izbora potpredsednika iz drugih zajednica koje ne čine većinu i (b) postupak neizbora potpredsednika iz srpske zajednice, i u tom kontekstu, oni tvrde da:
- (i) Razdvajanje postupka glasanja za potpredsednike iz zajednica koje ne čine većinu je u suprotnosti sa stavom 4. člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava i stavom 6 člana 12. (Izbor potpredsednika Skupštine) Poslovnika Skupštine, iz razloga što se, prema njegovim rečima, “[...] izbor potpredsednika vrši u jedinstvenoj proceduri kako bi se osigurala efikasnost i zaštita manjinskih prava [...]”, u skladu sa “[...] principima inkluzije i jednakosti, bez mogućnosti selektivnog razdvajanja koje omogućava manipulaciju većine”. Istovremeno isti navode da je ovom radnjom povređen član 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava u vezi sa članom 14. (Zabrana diskriminacije) EKLJP-a, sa obrazloženjem da je izabrani predsednik Skupštine: “[...] različito postupao u istim ili sličnim situacijama kada je bio u pitanju izbor tri potpredsednika iz reda albanske zajednice Kosova”; i

- (ii) Sprovođenje postupka žreba je u suprotnosti sa stavom 4 člana 67. Ustava i tačkom 1 stava 6 člana 12. Poslovnika Skupštine, budući da je, prema njima *“[...] pobjednik izbora iz reda srpske zajednice mora da ima isto ekskluzivno pravo predlaganja potpredsednika za srpsku zajednicu kao što to ekskluzivno pravo predlaganja za predsednika skupštine ima pobjednik izbora iz reda albanske zajednice [...]”*.
97. Na tvrdnje podnosilaca zahteva protivargumente su dostavili Predsednica, predstavnica parlamentarne grupe LVV!, predstavnici *“Multietničke grupe”* i izabrani predsednik Skupštine, koji u suštini argumentuju da: (i) odvojeno glasanje nije u suprotnosti sa Ustavom i Poslovnikom Skupštine, jer obaveza glasanja u paketu nije propisana; (ii) ograničenje predloga na 3 (tri) puta za istog kandidata je sprovedeno kao mehanizam za deblokiranje *„kao u slučaju predsednika“*; (iii) postupak žreba je sproveden na osnovu stava 7 člana 12. Poslovnika Skupštine; (iv) *„Skupština je ispunila svoju fazu konstituisanja činjenicom da je tačka 4 dnevnog reda u potpunosti iscrpljena“*; i (v) konstituisanje Skupštine ne može biti blokirano zbog neizbora potpredsednika, sve dok Predsedništvo Skupštine ima kvorum.
98. Uzimajući u obzir tvrdnje podnosilaca zahteva, koje se odnose na IV i poslednju tačku dnevnog reda Konstitutivne sednice, odnosno na postupak izbora potpredsednika Skupštine iz redova poslanika zajednica koji ne čine većinu, kao i argumente i protivargumente zainteresovanih strana, Sud smatra da je ustavno pitanje i predmet ocene ovog zahteva pitanje da li su poslednje presude Ustavnog suda sprovedene u vezi konstituisanja Skupštine, odnosno, da li je: (i) konstituisanje Skupštine završeno; i (ii) ispoštovana ustavna procedura za izbor potpredsednika Skupštine iz redova zajednica koje ne čine većinu.
99. Rekavši to, Sud će, na osnovu svoje sudske prakse, podsetiti (i) na opšte principe u vezi sa konstituisanjem Skupštine i izborom potpredsednika Skupštine, kako je propisano Ustavom, svojoj sudskoj praksi i Poslovniku Skupštine, uključujući i one koji se odnose na izbor potpredsednika iz zajednica koje ne čine većinu, a zatim (iii) primeniti iste na okolnosti konkretnog slučaja.

I. Opšta načela za konstituisanje Skupštine i izbor potpredsednika Skupštine

100. Sud najpre podseća na stav 1 člana 3. [Jednakost pred Zakonom] Ustava, koji definiše Republiku Kosovo kao *“[...] multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija..”*
101. U ovom kontekstu, Sud se poziva na član 64 [Struktura Skupštine] Ustava, koji predviđa da Skupština ima sto dvadeset (120) izabranih poslanika, od kojih je dvadeset (20) od sto dvadeset (120) mesta zagantovano za zastupljenost poslanika zajednica koje ne čine većinu na Kosovu. Konkretnije, podstavovi 1 i 2 stava 2 člana 64 Ustava predviđaju da:

“[...]”

2. U sklopu ove podele, dvadeset (20) od sto dvadeset (120) mesta je garantovano za predstavnike zajednica koje nisu većina na Kosovu, kao što sledi:
(1) partije, koalicije, građanske inicijative i nezavisni kandidati, koji su se izjasnili da zastupaju Srpsku zajednicu, imajuće ukupan broj mesta u Skupštini, koja su osvojili na otvorenim izborima, sa najmanje deset (10) zagantovanih mesta, ukoliko je broj osvojenih mesta manji od deset (10);

(2) partije, koalicije, građanske inicijative i nezavisni kandidati, koji su izjavili da zastupaju ostale zajednice u Skupštini, imaće ukupan broj mesta koja su osvojili na otvorenim izborima, sa minimalnim brojem zagaranovanih mesta, kao što sledi: zajednica Roma jedno (1) mesto; zajednica Aškalija jedno (1) mesto; zajednica Egipćana jedno (1) mesto; i jedno (1) dodatno mesto će se dodeliti zajednici Roma, Aškalija i Egipćana koja je dobila najviše glasova; zajednici Bošnjaka tri (3) mesta; zajednici Turaka dva (2) mesta i zajednici Goranaca jedno (1) mesto, ako je broj dobijenih glasova svake zajednice manji od broja garantovanih mesta.”

102. Sud podseća da stav 1 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava predviđa da *“Skupština Kosova iz svojih redova bira Predsednika i pet (5) potpredsednika”*, dok stav 6 istog člana propisuje da *“Predsednik i potpredsedavajući čine Predsedništvo Skupštine. Predsedništvo je odgovorno za administrativno funkcionisanje Skupštine, na način koji je propisan Poslovníkom o radu Skupštine”*. Štaviše, stavovi 3 i 4 člana 67. Ustava predviđaju da: (i) 3 (tri) potpredsednika predložene iz 3 (tri) najveće parlamentarne grupe se biraju većinom glasova svih poslanika Skupštine; i (ii) Dva (2) potpredsednika predstavljaju zajednice koje ne čine većinu u Skupštini i oni se biraju većinom glasova svih poslanika. Jedan potpredsednik će biti iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagaranovanja mesta za srpsku zajednicu, a drugi iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagaranovana mesta za ostale zajednice koje ne čine većinu.
103. Na osnovu zajedničkog čitanja stava 2 člana 64. i stavova 1, 4 i 6 člana 67. Ustava i u kontekstu vrednosti i principa na kojima se zasniva pravni poredak Republike Kosovo, između ostalog, utvrđenih u članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 4. [Oblik vladanja i podela vlasti] i 7. [Vrednosti] Ustava, proizilazi da se zastupljenost zajednica koje ne čine većinu u Predsedništvu Skupštine ostvaruje kroz izbor 2 (dva) potpredsednika iz redova poslanika zajednica koje ne čine većinu, odnosno, sledećim redosledom: (i) iz srpske zajednice; i (ii) iz ostalih zajednica koje ne čine većinu. Ova zastupljenost nije diskreciona, već je ustavna obaveza, zagaranovana gore pomenutim ustavnim odredbama. U tom kontekstu, Sud podseća da stav 7 člana 58. [Odgovornosti države] Ustava predviđa da će: *„Republika Kosovo obezbediti, na nediskriminatornoj osnovi, da sve zajednice i njihovi pripadnici mogu da koriste svoja prava koja su navedena u ovom Ustavu“*.
104. Sud ponovo ističe da je prvi korak u formiranju ustavnih institucija nakon izbora, kako je predviđeno Ustavom, odnosno nakon zvaničnog objavljivanja rezultata izbora, konstituisanje Skupštine. Sud je svojom presudom u slučaju KO124/25 utvrdio da *“održavanje i okončanje konstitutivne sednice treba da se vodi u skladu sa ustavnim odredbama za konstituisanje Skupštine, glavom IV (Konstituisanje Skupštine) Poslovníka Skupštine i dosadašnjim parlamentarnim praksama konstituisanja Skupštine Republike Kosovo”* (vidi stav 187 presude u slučaju KO124/25). U tom smislu i uzimajući u obzir stavove 1 i 6 člana 67. Ustava, konstitutivna sednica Skupštine se smatra realizovanom tek nakon izbora njenog predsednika i potpredsednika. Konstituisanje Skupštine i osnivanje drugih ustavnih tela koja proizilaze iz Skupštine služe očuvanju ustavnog poretka garantovanjem interakcije svih vlasti u službi demokratije i vladavine prava u Republici Kosovo (vidi presude Suda u slučajevima KO124/25, gore citiran, stav 93 i KO193/25 i KO196/25, gore citiran, stav 97).
105. Kao što je naglašeno u presudi Suda u slučaju KO119/14 i nedavnim presudama Suda u vezi sa konstituisanjem IX saziva Skupštine, naime slučajevima KO124/25, KO193/25 i

KO196/25, Sud je razjasnio kriterijume za konstituisanje Skupštine i obaveze poslanika na sledeći način:

- (i) Konstitutivna sednica Skupštine, u smislu stava 1 člana 66. Ustava, mora biti uspešno završena u roku od 30 (trideset) dana od dana zvaničnog objavljivanja rezultata izbora, ispunjavanjem svih bitnih elemenata ustava, uključujući izbor predsednika Skupštine u skladu sa stavom 2 člana 67. i potpredsednika u skladu sa stavovima 3 i 4 člana 67. Ustava;
 - (ii) Izbor javnim glasanjem kandidata za predsednika Skupštine Republike Kosovo, glasanje koje se može odvijati samo do 3 (tri) puta za istog kandidata;
 - (iii) Obaveza poslanika da budu prisutni i da glasaju tokom postupka izbora predsednika i potpredsednika Skupštine Republike Kosovo.
106. Sud ističe da su prema utvrđenom redosledu u stavu 1 člana 67. Ustava, poslanici prvobitno dužni da izaberu predsednika Skupštine, a zatim njegovih 5 (pet) potpredsednika.
107. Sud ponavlja sadržaj stava 3 člana 67. Ustava, koji reguliše pitanje predlaganja i glasanja o predlogu potpredsednika Skupštine, utvrđujući da „*Tri (3) potpredsednika predložena iz tri najveće parlamentarne grupe, se biraju većinom glasova svih poslanika Skupštine*“.
108. U kontekstu okolnosti ovog slučaja, u vezi sa postupkom izbora potpredsednika Skupštine, Sud je svojom presudom u slučaju [KO84/18](#) objasnio da za izbor 3 (tri) članova Predsedništva Skupštine moraju biti ispunjena dva uslova, i to da kandidati, (a) budu predloženi od 3 (tri) najveće parlamentarne grupe i (b) da dobiju glasove većine svih poslanika Skupštine (vidi slučaj KO84/18, podnosilac *Albin Kurti i 11 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, ocena ustavnosti odluke br. 06/V-145 Skupštine Republike Kosovo u vezi sa predlogom parlamentarne grupe Lëvizje Vetëvendosje! o razrešenju Aide Dërguti sa pozicije potpredsednice Skupštine Republike Kosovo, presuda od 3. decembra 2018. godine, stavovi 91-96).
109. U vezi sa prvim uslovom, Sud primećuje da Ustav, u stavu 3 člana 67, jasno utvrđuje da pravo predlaganja 3 (tri) kandidata za pozicije potpredsednika pripada isključivo 3 (tri) najvećim parlamentarnim grupama. Sud ocenjuje da je pravo 3 (tri) najvećih parlamentarnih grupa da predlažu kandidate za poziciju potpredsednika Skupštine suštinsko za očuvanje temelja delotvorne i smislene demokratije u konstituisanju Skupštine, vođene vladavinom prava. U tom smislu, Sud se poziva na slučaj KO119/14, gde je utvrdio da „*najveću parlamentarnu grupu, shodno članu 67 (2) Ustava, treba smatrati partiju, koaliciju, građansku inicijativu i nezavisne kandidate koji imaju više mesta u Skupštini, u smislu člana 64 (1) Ustava, od bilo koje druge partije, koalicije, građanske inicijative i nezavisnih kandidata koja su učestvovali kao takva na izborima*“. (vidi presudu u slučaju [KO119/14](#), podnosilac *Xhavit Haliti i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, presuda od 21. avgusta 2014. godine, stav 116).
110. Što se tiče drugog uslova, Sud je u svojoj praksi pojasnio da „*većinom glasova svih poslanika Skupštine*“ znači da se u Skupštini od 120 (sto dvadeset) poslanika mora postići minimum 61 (šezdeset jedan) glas, i da prema Sudu, odstupanje od ovog ustavnog standarda, u bilo kojim okolnostima, krši ustavni legitimitet procesa konstituisanja Skupštine, prema Ustavu Republike Kosovo (vidi presudu Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, gore citirano, stav 137).

111. Za razliku od jezika stava 3 člana 67., koji omogućava širu slobodu predlaganja, stav 4 člana 67 Ustava izričito predviđa da *„Dva (2) potpredsednika predstavljaju zajednice koje ne čine većinu u Skupštini i oni se biraju većinom glasova svih poslanika“*. Dalje, u istom stavu, Ustav izričito predviđa da *„Jedan potpredsednik će biti iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovanja mesta za srpsku zajednicu, a drugi iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta za ostale zajednice koje ne čine većinu“*.
112. U ovom slučaju, u vezi sa izborom ostala 2 (dva) člana Predsedništva Skupštine, prvi uslov je da (i) lice izabrano za potpredsednika mora biti kandidat iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta srpske zajednice ili drugih zajednica koje ne čine većinu; dok je drugi uslov (ii) najmanje 61 (šezdeset jedan) glas za ovaj predlog.
113. Sud primećuje da, dok kandidati za potpredsednika/cu, prema postupku utvrđenom u stavu 3 člana 67. Ustava, mogu pripadati i drugim parlamentarnim grupama, pod uslovom da predlog podnesu tri (3) najveće parlamentarne grupe, s druge strane, kandidat za potpredsednika iz zajednica koje ne čine većinu, prema stavu 4 istog člana, neophodno mora pripadati zajednicama koje ne čine većinu, odnosno (i) srpskoj zajednici i (ii) drugim zajednicama koje ne čine većinu, budući da je stav 4 člana 67. Ustava jasan u tom pogledu.
114. Dok što se tiče postupka za izbor potpredsednika iz redova poslanika zajednica koje ne čine većinu, Sud primećuje da je ovaj postupak detaljnije razrađen u stavovima 4, 6 i 7 člana 12. Poslovnika Skupštine, koji predviđaju da:
- „[...]”
- 4. Predsednik Skupštine traži od poslanika koji imaju zagarantovana mesta za srpsku zajednicu da predlože jednog (1) kandidata za potpredsednika Skupštine, kao i od poslanika koji imaju zagarantovana mesta za druge nevećinske zajednice, da predlože jednog (1) kandidata za potpredsednika Skupštine, koji se biraju većinom glasova svih poslanika Skupštine.*
- [...]”
- 6. Predlozi iz stava 4. ovog člana podnose se pismeno, po sledećem postupku:*
- 6.1. kandidata za potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice predlaže većina poslanika srpske zajednice; i*
- 6.2. kandidata za potpredsednika Skupštine iz redova drugih nevećinskih zajednica predlaže većina poslanika drugih nevećinskih zajednica.*
- 7. U slučaju ne predlaganja kandidata prema stavu 6. ovog člana, predlaganje kandidata vrši se žrebom, u prisustvu poslanika dotičnih zajednica. Ovaj postupak vodi predsednik Skupštine“.*
115. Kao što proizilazi iz Ustava i Poslovnika Skupštine, kao i na osnovu sudske prakse Suda, potpredsednici Skupštine iz redova zajednica koje ne čine većinu (i) biraju se većinom glasova svih poslanika Skupštine; i predlog se podnosi (ii) u pisanoj formi (iii) od strane većine poslanika srpske zajednice ili drugih zajednica koje ne čine većinu.
116. Štaviše, Poslovnik Skupštine u stavu 7 člana 12. i tačka IV izreke presude u slučajevima KO193/25 i KO196/25, utvrđuju 2 (dva) mehanizma za deblokiranje: (i) postupak žrebanja samo u slučaju nepredlaganja kandidata prema gore pomenutom postupku od strane zajednica koje ne čine većinu, u prisustvu poslanika dotičnih zajednica, a kojim administrira predsednik Skupštine; i (ii) glasanje za istog kandidata može se sprovesti samo do 3 (tri) puta.

II. Primena načela na okolnosti konkretnog slučaja

117. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, Sud podseća da nakon stupanja na snagu presude u slučajevima KO193/25 i KO196/25, Konstitutivna sednica Skupštine, koja je počela 15. aprila 2025. godine, a prekinuta je 26. jula 2025. godine, kao rezultat uvođenja privremene mere od strane Suda, nastavljena je 20. 22. i 24. avgusta 2025. godine u vezi sa III tačkom dnevnog reda, odnosno izborom predsednika Skupštine, koja je bila neuspešna 6 (šest) puta. Dana 26. avgusta 2025. godine poslanik Dimal Basha izabran je za predsednika Skupštine, čime je okončana III tačka dnevnog reda Konstitutivne sednice. Istog dana, izabrani predsednik Skupštine nastavio je rad Konstitutivne sednice u vezi sa IV i poslednjom tačkom dnevnog reda, odnosno, izborom potpredsednika Skupštine. Glasanje za 3 (tri) potpredsednika iz 3 (tri) najveće parlamentarne grupe održano je u paketu, jer je postojao konsenzus između njih za glasanje u paketu, u kom slučaju su izabrani poslanici Albulena Haxhiu, Vlora Çitaku i Kujtim Shala. U nastavku, kao rezultat predloga predstavnika drugih zajednica koje ne čine većinu, odnosno poslanika Elberta Krasniqija, za odvajanje postupka glasanja za potpredsednike iz redova zajednica koje ne čine većinu, glasanje je sprovedeno odvojeno, pri čemu je poslanica Emilija Redžepi izabrana za potpredsednicu iz drugih zajednica koje ne čine većinu, dok glasanje za kandidata srpske zajednice, odnosno poslanika Slavka Simića, 3 (tri) puta zaredom nije uspelo. Istog dana, izabrani predsednik Skupštine zatražio je od ove zajednice da predloži drugog kandidata, s obzirom na to da glasanje za prvog kandidata 3 (tri) puta nije uspelo i u duhu presude Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, isti kandidat može biti predložen najviše tri puta. Predstavnik srpske zajednice je odbio da predloži druge kandidate i tvrdio da je došlo do povrede Poslovnika Skupštine, pri čemu je izabrani predsednik Skupštine nastavio sa glasanjem ostalih kandidata žrebanjem na osnovu stava 7 člana 12. Poslovnika Skupštine. Glasanje nije uspelo za poslanike Vericu Čeranić, Stefana Kovačevića i Nenada Rašića i zbog toga je sednica prekinuta. Konstitutivna sednica je nastavljena 28. i 30. avgusta 2025. godine, gde glasanje, prema postupku žrebanja za potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice nije uspelo 3 (tri) puta za svakog od sledećih poslanika: Branislava Nikolića, Zlatana Eleka, Stefana Kovačevića, Srđana Popovića, Igora Simića, Miljanu Nikolić i Nenada Rašića, dok su poslanice Verica Čeranić i Ljiljana Stefanović odbile kandidaturu. Kao posledica toga, nijedan od kandidata nije dobio potrebne glasove da bude izabran za potpredsednika Skupštine iz redova srpske zajednice. Dana 30. avgusta, izabrani predsednik Skupštine je „zaključio“ rad konstitutivne sednice Skupštine.
118. U nastavku, Sud će razmotriti navode podnosioca zahteva u svetlu opštih načela primenjujući ih na okolnosti konkretnog slučaja.
- (i) *U vezi sa postupkom izbora potpredsednika iz drugih zajednica koje ne čine većinu*
119. Sud primećuje da podnosioci zahteva u suštini osporavaju postupak izbora potpredsednika Skupštine iz drugih zajednica koje ne čine većinu, navodeći da je odvajanje postupka izbora potpredsednika Skupštine iz redova zajednica koje ne čine većinu suprotno stavu 4 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika Skupštine] Ustava i stavu 6 člana 12. (Izbor potpredsednika Skupštine) Poslovnika Skupštine, jer prema njima, izbor potpredsednika Skupštine iz redova zajednica koje ne čine većinu treba da se sprovede u jedinstvenom postupku, kako bi se obezbedila zaštita prava zajednica koje ne čine većinu, u skladu sa načelima inkluzivnosti i jednakosti, bez mogućnosti selektivne podele. Istovremeno, isti takođe navode da ova radnja krši član 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava u vezi sa članom 14. (Zabrana diskriminacije) EKLJP-a, sa obrazloženjem da je izabrani predsednik

Skupštine: „[...] postupio drugačije u istim ili sličnim situacijama kada je u pitanju izbor tri potpredsednika iz reda albanske zajednice Kosova“.

120. U tom smislu, u vezi sa izborom potpredsednika Skupštine iz stava 4 člana 67. Ustava, odnosno 2 (dva) potpredsednika koji se predlažu iz redova zajednica koje ne čine većinu, Sud prvo primećuje da je njihovo glasanje za ovu poziciju obavljeno odvojeno kao rezultat predloga predstavnika drugih zajednica koje ne čine većinu, koji su, nakon što su predložili svog kandidata, izričito zatražili od izabranog predsednika Skupštine da se odvoji postupak za izbor odgovarajućih potpredsednika.
121. Sud podseća da iz ustavnih odredbi, Poslovnika Skupštine i sudske prakse Suda ne proizilazi nikakva obaveza za poslanike da glasaju u paketu za potpredsednike Skupštine, bilo da su to oni koje predlažu 3 (tri) najveće parlamentarne grupe ili zajednice koje ne čine većinu. U ovom kontekstu, budući da glasanje u paketu nije izričito utvrđeno Ustavom, isto se može sprovesti ukoliko postoji saglasnost između parlamentarnih grupa ili poslanika. Sud primećuje da na osnovu parlamentarne prakse za izbor potpredsednika iz redova poslanika zajednica koji ne čine većinu, od 2011. godine, potpredsednici iz redova poslanika zajednica koji ne čine većinu su bili glasani i birani u paketu. Prema tome, Sud ocenjuje da takav postupak glasanja ostaje u volji poslanika i parlamentarnih grupa, pod uslovom da se sprovede izbor članova Predsedništva Skupštine.
122. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, na osnovu transkripta nastavka konstitutivne sednice od 26. avgusta 2025. godine, u kontekstu postupka za izbor potpredsednika Skupštine prema stavu 3 člana 67. Ustava, Sud primećuje da je izabrani predsednik Skupštine izjavio sledeće: *„Imamo konsenzus među predstavnicima tri najveće parlamentarne grupe da se nastavi sa glasanjem u paketu.“* Nakon toga, isti, nakon što je posebno predložio kandidate za potpredsednike iz 3 (tri) najveće parlamentarne grupe, nastavio je sa glasanjem u paketu, u kom slučaju su predloženi kandidati dobili većinu potrebnu za izbor na ovu funkciju, odnosno 101 (sto jedan) glasova za, nijedan protiv i 9 (devet) uzdržanih.
123. U nastavku, na osnovu gore pomenutog transkripta, u kontekstu postupka za izbor potpredsednika Skupštine iz stava 4 člana 67. Ustava, odnosno 2 (dva) potpredsednika iz zajednica koje ne čine većinu, Sud primećuje da je njihovo glasanje za ovu funkciju obavljeno odvojeno kao posledica predloga poslanika iz redova drugih zajednica koje ne čine većinu, da se nastavi u paketu. Iako, kao što je gore navedeno, postoji redosled u izboru potpredsednika Skupštine iz zajednica koje ne čine većinu, u kom slučaju, u principu, glasanje počinje sa kandidatom za potpredsednika iz srpske zajednice, a zatim kandidatom iz drugih zajednica koje ne čine većinu, Sud ocenjuje da izabrani poslanici se nisu složili za glasanje u paketu potpredsednika iz redova zajednica koje ne čine većinu.
124. Štaviše, povodom izbora potpredsednice Emilija Redžepi, Sud primećuje da na osnovu odredaba Ustava i Poslovnika Skupštine (i) kandidatkinja je predložena u pisanoj formi, putem dopisa [09/050/DO-031] od 26. avgusta 2025. godine; (ii) od strane većine poslanika drugih zajednica koje ne čine većinu; (iii) postojao je kvorum za odlučivanje; (iv) glasanje je bilo javno; i (v) kandidatkinja je dobila većinu potrebnu za izbor na ovu funkciju, odnosno, 73 (sedamdeset tri) glasova za, 1 (jedan) protiv i 23 (dvadeset tri) uzdržana.
125. Shodno tome, Sud utvrđuje da postupak izbora potpredsednika Skupštine iz drugih zajednica koje ne čine većinu nije u suprotnosti sa stavom 4 člana 67. Ustava.

(ii) *U vezi sa postupkom (ne)izbora potpredsednika/ce iz srpske zajednice*

126. Sud ponavlja da podnosioci zahteva u kontekstu osporavanja postupka za neizbor predsednika/ce iz srpske zajednice navode da je primena postupka žrebanja suprotna stavu 4 člana 67. Ustava i tački 1 stava 6 člana 12. Poslovnika Skupštine, budući da, prema njima, „[...] *pobednik izbora iz srpske zajednice treba da ima isključivo pravo da predloži potpredsednika Skupštine za srpsku zajednicu, kao što pobednik izbora ima isključivo pravo da predloži predsednika Skupštine iz albanske zajednice* [...]“.
127. Sud podseća da na osnovu stava 4 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava i podstava 1 stava 6 člana 12. (Izbor potpredsednika) Poslovnika Skupštine, proizilazi da se potpredsednik Skupštine iz srpske zajednice (i) bira većinom glasova svih poslanika Skupštine, odnosno 61 (šezdeset jedan) glasova za; a predlog (ii) se podnosi u pisanoj formi (iii) od većine poslanika iz redova srpske zajednice.
128. Iz gore iznetog, Sud podvlači da predlog za potpredsednika Skupštine iz redova poslanika zajednica koji ne čine većinu, u konkretnom slučaju srpske zajednice, treba se podneti od većine ili najvećeg broja poslanika iz redova poslanika srpske zajednice.
129. U tom kontekstu, Sud ponavlja da mehanizam za deblokiranje utvrđen u tački IV izreke presude Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, koji je obavezao izabrane poslanike Skupštine da glasaju samo do 3 (tri) puta za istog kandidata za predsednika Skupštine, važi i u slučaju izbora potpredsednika Skupštine.
130. Dalje, Sud takođe podseća da stav 7 člana 12. Poslovnika Skupštine uspostavlja još jedan mehanizam za deblokiranje, odnosno da se u slučaju nepredlaganja kandidata prema gore pomenutom postupku od strane zajednica koje ne čine većinu, predlog kandidata vrši žrebom, u prisustvu poslanika odgovarajućih zajednica, a postupak sprovodi predsednik Skupštine.
131. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, Sud primećuje da je 26. avgusta 2025. godine (i) kandidat za potpredsednika predložen u pisanoj formi putem dopisa [09/049/Do-030] od 26. avgusta 2025. godine; i (ii) isti je predložen od većine poslanika srpske zajednice. Međutim, isti 3 (tri) puta zaredom nije dobio potrebnu većinu utvrđenu Ustavom za njegov izbor kao potpredsednika.
132. U tom smislu, Sud, na osnovu transkripta nastavka konstitutivne sednice od 26. avgusta 2025. godine, podseća da uprkos zahtevu izabranog predsednika Skupštine da srpska zajednica predloži drugog kandidata, to se nije dogodilo, u kom slučaju je isti utvrdio da, odbijanjem ove grupe da predloži drugog kandidata treba pristupiti predlaganju kandidata putem žreba, u prisustvu poslanika odgovarajućih zajednica, kako je navedeno u stavu 7 člana 12. Poslovnika Skupštine.
133. Sud ocenjuje da pre nego što je započet postupak predlaganja kandidata za potpredsednika srpske zajednice, većini srpske zajednice je dato pravo da predloži svog kandidata u skladu sa podstavom 1 stava 6 člana 12. Poslovnika Skupštine, ali kao rezultat nepredlaganja drugog kandidata u skladu sa presudom Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, izabrani predsednik Skupštine je postupio sa mehanizmom deblokiranja utvrđenim u gore navedenim odredbama Poslovnika Skupštine.

134. Sud primećuje da je postupak predlaganja kandidata za potpredsednika Skupštine iz srpske zajednice, putem žreba, nastavljen na sednicama od 28. i 30. avgusta 2025. godine. Međutim, iz održanih glasanja, na kojima je postojao kvorum, nijedan od predloženih kandidata po 3 (tri) puta nije dobio potrebne glasove za izbor na ovu poziciju, dok su dve kandidatkinje odbile kandidaturu.
135. U okolnostima konkretnog slučaja, dva mehanizma za deblokiranje, odnosno (i) 3 (tri) puta za istog kandidata i (ii) postupak žrebanja, dali su Skupštini mogućnost da glasa za jednog od kandidata predloženih za potpredsednika Skupštine iz srpske zajednice. U tom kontekstu, Sud smatra da izabrani poslanici Skupštine nisu uspjeli da izaberu jednog od potpredsednika Skupštine, odnosno petog člana Predsedništva Skupštine pošto nijedan od kandidata nije dobio 61 (šezdeset jedan) glasova za izbor na ovu poziciju.

(iii) *U vezi sa konstituisanjem Skupštine*

136. Sud podseća da su predsednica, izabrani predsednik Skupštine, parlamentarna grupa LVV! i "Multietnička grupa" u svojim komentarima podnetim Sudu u vezi sa ovim zahtevom, tvrdili da je, uprkos neizboru potpredsednika iz redova poslanika srpske zajednice, Skupština konstituisana.
137. U vezi s tim, Sud se još jednom poziva na stav 1 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava, koji predviđa da „Skupština Kosova iz svojih redova bira Predsednika i pet (5) potpredsednika.“, kao i na stav 6 istog člana, koji predviđa da: „Predsednik i potpredsedavajući čine Predsedništvo Skupštine. Predsedništvo je odgovorno za administrativno funkcionisanje Skupštine, na način koji je propisan Poslovníkom o radu Skupštine“. Sud dalje podseća da 2 (dva) potpredsednika Skupštine, koji su takođe članovi njenog Predsedništva, pripadaju zajednicama koje ne čine većinu, što je izričito definisano u stavu 4 člana 67. Ustava, na sledeći način: „Dva (2) potpredsednika predstavljaju zajednice koje ne čine većinu u Skupštini i oni se biraju većinom glasova svih poslanika. Jedan potpredsednik će biti iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta za srpsku zajednicu, a drugi iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta za ostale zajednice koje ne čine većinu.“
138. Uz to rečeno, na osnovu zajedničkog čitanja stava 2 člana 64. i stavova 1, 4 i 6 člana 67. Ustava, proizilazi da je zastupljenost zajednica koje ne čine većinu u strukturi Predsedništva Skupštine ustavna garancija, tako da se zajednice koje ne čine većinu, odnosno srpska zajednica i druge zajednice koje ne čine većinu, uključe u puno funkcionisanje Predsedništva Skupštine, omogućavajući im da učestvuju u donošenju odluka Predsedništva Skupštine, na način utvrđen Poslovníkom Skupštine.
139. Sud podseća da je prvi korak nakon zvaničnog objavljivanja rezultata izbora konstituisanje Skupštine, kroz Konstitutivnu sednicu, koja predstavlja ustavni formalni čin, za koju su tačke dnevnog reda za konstituisanje Skupštine utvrđene na iscrpan način. Konkretno, sednica koja prema stavu 4 člana 8. (Priprema konstitutivne sednice) Poslovníka Skupštine, ima sledeći dnevni red: (i) obrazovanje Privremene komisije za potvrđivanje kvoruma i mandata; (ii) zakletvu poslanika; (iii) izbor predsednika Skupštine i (iv) izbor potpredsednika Skupštine.
140. Sud će se pozvati i na svoje presude u slučajevima KO124/25, kao i KO193/25 i KO196/25, kojima je naglasio da se sednica konstituisanja Skupštine smatra završenom tek nakon

izbora njenog predsednika i potpredsednika. Konstituisanje Skupštine i formiranje drugih ustavnih organa koja proizilaze iz Skupštine služe očuvanju ustavnog poretka garantovanjem interakcije svih vlasti u službi demokratije i vladavine prava u Republici Kosovo (vidi presude Suda u slučajevima KO124/25, navedene iznad, stav 93 i KO193/25 i KO196/25, navedene iznad, stav 97).

141. Sud, na osnovu svoje sudske prakse ponavlja da konstitutivna sednica koja se održava, ali koja ne izabere predsednika i potpredsednike Skupštine, je nepotpuna sednica, jer ne ispunjava uslov iz stava 1 člana 66. Ustava. U tom smislu, Sud podseća na Konstitutivnu sednicu nakon izbora za V saziv Skupštine, koja je bila predmet ocene ustavnosti pred Sudom u slučaju KO119/14, u kom slučaju je Sud odlučio da „*Konstitutivna sednica Skupštine, koja je počela 17. jula 2014. god., nije bila završena, time što nije izabran predsednik i potpredsednici Skupštine.*“ (vidi tačku II.c. izreke presude Suda u slučaju KO119/14, navedene iznad). U tom smislu, Sud je takođe naglasio da neuspeh u postizanju potrebne većine za izbor kandidata za potpredsednika Skupštine predstavlja, s druge strane, neuspeh poslanika da uspešno zaključe konstitutivnu sednicu, takođe i u smislu ustavne obaveze utvrđene u stavu 1 člana 66. Ustava (vidi *mutatis mutandis*, presuda Suda u slučaju KO124/25, navedene iznad, stav 129).
142. Sud podseća da je 19. aprila 2025. godine, u kontekstu nastavka Konstitutivne sednice koja je počela 15. aprila 2025. godine, gde je bilo prisutno 120 (sto dvadeset) poslanika, (i) jednoglasno glasano o formiranju i izveštaju Privremene komisije za potvrđivanje kvoruma i mandata poslanika, i (ii) svi poslanici su položili zakletvu, čime su sprovedene tačke I i II dnevnog reda Konstitutivne sednice (vidi presudu KO124/25, navedenu iznad, stav 29).
143. Nakon stupanja na snagu presude Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, Konstitutivna sednica Skupštine, koja je počela 15. aprila 2025. godine, a prekinuta je 26. jula 2025. godine kao rezultat uvođenja privremene mere Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, nastavljena je 20, 22, 24. i 26. avgusta 2025. godine u vezi sa tačkom III dnevnog reda, odnosno izborom predsednika Skupštine, koja je završena 26. avgusta 2025. godine, nakon 6 (šest) pokušaja.
144. Sud ističe da je Konstitutivna sednica nastavljena istog dana, 26. avgusta 2025. godine, tačkom IV dnevnog reda za izbor potpredsednika, pri čemu su izabrana 3 (tri) potpredsednika iz 3 (tri) najveće parlamentarne grupe i potpredsednica iz drugih zajednica koje ne čine većinu.
145. Sud podvlači da uprkos korišćenju dva mehanizma za deblokiranje, (i) glasanja 3 (tri) puta za istog kandidata i (ii) postupka žrebanja, potpredsednik iz srpske zajednice nije izabran jer nijedan od kandidata nije dobio potrebne glasove za izbor za potpredsednika Skupštine iz reda srpske zajednice, u nastavku konstitutivne sednice 28. i 30. avgusta 2025. godine.
146. Kao što je gore navedeno i potvrđeno presudama Suda u slučajevima KO124/25, kao i KO193/25 i KO196/25, Sud ponavlja da Ustav utvrđuje da se Konstitutivna sednica završava tek nakon izbora predsednika i svih potpredsednika, pitanje koje je Sud već odlučio još od 2014. godine, u tački II.c. izreke svoje presude u slučaju KO119/14 i koje je potvrđeno kroz stav 5 člana 12. Poslovnika Skupštine, usvojenog 2022. godine, koji izričito utvrđuje da se: „*Konstitutivna sednica završava izborom predsednika i potpredsednika Skupštine.*“.

147. Prema tome, s obzirom na to da u okolnostima konkretnog slučaja izabrani poslanici Skupštine, uprkos pruženim alternativama, nisu ispunili njihovu obavezu za izbor potpredsednika/cu Skupštine iz srpske zajednice, predviđen stavom 4 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava, Sud nalazi da Skupština Republike Kosovo nije konstituisana kako je utvrđeno u stavu 1 člana 66. i stavu 4 člana 67. Ustava, kao i presudama Suda u slučajevima KO119/14, KO124/25 kao i KO193/25 i KO196/25, kao i u Poslovniku Skupštine.
148. Bez obzira na gore navedeni zaključak, Sud pojašnjava da u slučajevima kada ustavno pravo u postupku izbora članova Predsedništva Skupštine tokom konstituisanja Skupštine ne bude sprovedeno od strane poslanika ili parlamentarnih grupa, koji imaju pravo da predlažu članove Predsedništva Skupštine, bilo iz većinske zajednice ili iz redova zajednica koje ne čine većinu, što se može manifestovati ometanjem ovog procesa, ili u slučajevima kada se, uprkos volji većine poslanika da izaberu člana Predsedništva, Skupštini onemogućava izbor članova svog Predsedništva, Skupština će izuzetno moći da nastavi funkcionisanje i bez jednog od članova Predsedništva Skupštine, pod uslovom da Predsedništvo Skupštine ima kvorum u svom odlučivanju u skladu sa stavom 3 člana 20. (Sednica Predsedništva) Poslovnika Skupštine, koji predviđa da: „*Odluku Predsedništva donosi većina članova prisutnih na sednici.*“ Međutim, Sud primećuje da to nije slučaj u konkretnim okolnostima, jer se neuspeh u konstituisanju Skupštine u ovom slučaju pripisuje neizglasavanju od strane većine izabranih poslanika Skupštine predloženih kandidata, bilo onih (i) direktno predloženih iz redova poslanika zajednica koji ne čine većinu, odnosno srpske zajednice; ili (ii) putem postupka žrebanja.
149. Sud podseća da je kroz svoje presude naložio izabranim poslanicima Skupštine:
- (i) da uspešno ispune konstitutivnu sednicu Skupštine, u smislu stava 1 člana 66. Ustava, u roku od 30 (trideset) dana od dana zvaničnog objavljivanja rezultata izbora, ispunjavajući sve bitne elemente ustava, uključujući izbor predsednika u skladu sa stavom 2 člana 67. i potpredsednika u skladu sa stavovima 3 i 4 člana 67. Ustava;
 - (ii) da izaberu javnim glasanjem kandidata za predsednika Skupštine Republike Kosovo, koje se glasanje može održati samo do 3 (tri) puta za istog kandidata;
 - (iii) da budu prisutni i glasaju tokom postupka za izbor predsednika i potpredsednika Skupštine Republike Kosovo.
150. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud ponavlja da je nakon stupanja na snagu presude Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25 od 18. avgusta 2025. godine, rok za zaključenje konstitutivne sednice bio 17. septembar 2025. godine.
151. Sud podseća da je 4. septembra 2025. godine, po službenoj dužnosti (*ex officio*) i na zahtev podnosioca ovog zahteva KO265/25, uveo privremenu meru kojom je zabranio svaku radnju izabranih poslanika Skupštine Republike Kosovo, kao i svaki postupak za formiranje Vlade, čime je gore pomenuti rok suspendovan, sa dejstvom od 5. septembra 2025. godine i u trajanju do 30. septembra 2025. godine.
152. Shodno tome, Sud smatra da rok od 30 (trideset) dana za konstituisanje Skupštine još nije iscrpljen, jer je ostalo još 12 (dvanaest) dana za okončanje Konstitutivne sednice, odnosno završetka tačke IV dnevnog reda izborom potpredsednika Skupštine iz redova poslanika srpske zajednice.

153. Sud uzima u obzir da je glasanje za 8 (osam) kandidata iz redova poslanika srpske zajednice bilo neuspešno po 3 (tri) puta, dok su 2 (dva) kandidata odbila kandidaturu. Međutim, Sud smatra da kriterijum za glasanje 3 (tri) puta za istog kandidata, definisan kao mehanizam za deblokiranje u tački IV presude Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, sam po sebi ne može postati prepreka za konstituisanje Skupštine, ako (i) nije istekao rok od 30 (trideset) dana za konstituisanje Skupštine i pod uslovom (ii) da postoji volja izabranih poslanika Skupštine da konstituišu Skupštinu.
154. U ovim okolnostima, izabrani poslanici Skupštine trebaju da konstituišu Skupštinu u roku od preostalih 12 (dvanaest) dana uvek poštujući proceduru utvrđenu Ustavom i Poslovnikom Skupštine. Sud podseća na obavezu poslanika Skupštine da učestvuju u radu Skupštine, uključujući i njihovo učešće u glasanju o predlozima podnetim u skladu sa Ustavom i drugim srodnim pravilima.
155. U tom smislu, Sud naglašava da izabrani poslanici Skupštine trebaju biti prisutni i da glasaju za, protiv ili se uzdrže od glasanja o izboru potpredsednika srpske zajednice, u duhu obaveze za konstruktivnom saradnjom u dobroj veri, koja proizilazi iz samog člana 67. Ustava, a koja je usko povezana sa (i) obavezom utvrđenom u članu 74. Ustava, prema kojoj poslanici Skupštine obavljaju svoju funkciju u najboljem interesu Republike Kosovo u skladu sa Ustavom, zakonima i Poslovnikom Skupštine, i (ii) uzimajući u obzir obavezu kako je utvrđeno u stavu 7 člana 58. Ustava, obezbeđuje, po nediskriminatornim osnovama, da sve zajednice i njihovi pripadnici mogu da vrše svoja prava, utvrđena Ustavom. Istovremeno, takva obaveza važi i za druge parlamentarne grupe koje, u duhu saradnje i konstruktivnih konsultacija, predlažu kandidate za potpredsednike Skupštine, koji se, na osnovu stavova 3 i 4 člana 67. Ustava, takođe biraju većinom glasova svih poslanika (vidi presudu Suda u slučaju KO124/25, citiran iznad, stav 130).
156. Kao što je gore naglašeno, zastupljenost zajednica, koje ne čine većinu u Skupštini, i u Predsedništvu Skupštine, je ustavna obaveza. Ukoliko Skupština ne uspe da izabere potpredsednika iz reda poslanika srpske zajednice, njeno Predsedništvo bi bilo nepotpuno i neustavno. U tom kontekstu, izbor potpredsednika Skupštine iz srpske zajednice kao obaveznog člana Predsedništva Skupštine je preduslov za konstituisanje Skupštine.
157. Kao što je naglašeno kroz njegovu sudsku praksu, u pogledu delotvornog funkcionisanja državnih institucija, Sud je kontinuirano ponavljao da u službi očuvanja ustavnog poretka Republike Kosovo, koji se zasniva na principima demokratije, poštovanja ljudskih prava i sloboda, vladavine prava, nediskriminacije, pluralizma i podele vlasti, Ustav Republike Kosovo je izvor autoriteta svake vlasti i on određuje granice vršenja ovog autoriteta. (vidi presude Suda u slučaju KO124/25, stav 103 i u slučajevima KO193/25 i KO196/25, stav 130).
158. U smislu zaključenja konstitutivne sednice, Sud ponovo ističe važnost nastavka ove sednice i njenog zaključenja konstituisanjem Skupštine u skladu sa ustavnim načelima i vrednostima utvrđenim Ustavom. Iz tog razloga, Sud poziva izabrane poslanike Skupštine da slede duh dobre vere i konstruktivne saradnje kako bi uspešno ispunili svoju ustavnu obavezu da zaključe Konstitutivnu sednicu birajući petog člana Predsedništva Skupštine, odnosno potpredsednika Skupštine iz reda srpske zajednice (vidi, *mutatis mutandis* presudu Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, navedenu iznad, stav 135).
159. U ovom kontekstu, Sud ponavlja da struktura ustavnih normi, a posebno ona koja se odnosi na formiranje državnih institucija koje proizilaze iz glasa naroda, mora biti tumačena na

način koji sprovodi, a ne ometa njihove formiranje i delotvorno obavljanje njihovih funkcija. Shodno tome, sve radnje koje preduzimaju izabrani poslanici Skupštine povodom ispunjenja IV tačke dnevnog reda Konstitutivne sednice moraju biti u skladu sa Ustavom i njegovim duhom i doprinositi nesmetanom toku i koordinaciji poslova od javnog interesa za državu, omogućujući joj da se razvija i sprovodi vrednosti i principe na kojima je izgrađena (vidi, presudu Suda u slučaju KO124/25, citiran iznad, stav 188).

160. Sud ponavlja da dok je demokratsko funkcionisanje državnih institucija primarna odgovornost svakog lica kome su poverena javna ovlašćenja, sve radnje koje preduzimaju lica kojima je poverena javna vlast ili autoritet moraju biti u skladu sa Ustavom i njegovim duhom i doprinositi nesmetanom obavljanju i koordinaciji poslova od javnog interesa za državu, omogućujući joj da se razvija i sprovodi vrednosti i principe na kojima je izgrađena. Prema Sudu, svaka prepreka ili nedostatak saradnje u ispunjavanju ustavnih obaveza i nadležnosti u suprotnosti su sa duhom Ustava (vidi slučajeve Suda KO72/20, podnosilac *Rexhep Selimi i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, ocena ustavnosti dekreta predsednika Republike Kosovo br. 24/2020 od 30. aprila 2020. godine*, stavovi 476-478 i KO193/25 i KO196/25, citiran iznad, stav 107).
161. Sud ističe da su na osnovu stava 1 člana 116. [Pravni efekat odluka] Ustava, njegove odluke obavezujuće za sudstvo i sva lica i institucije Republike Kosovo. U vezi s tim, pravilo 60. (Izvršenje odluka) Poslovnika Ustavnog suda takođe predviđa da: (i) svi ustavni organi, sudovi i organi vlasti, dužni su da poštuju i da izvršavaju odluke Suda u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom; i (ii) sva fizička i pravna lica, dužna su da poštuju i da se pridržavaju odluka Suda (vidi presudu Suda u slučaju KO193/25 i KO196/25, citiran iznad, stav 106).
162. Konačno, Sud smatra da je u skladu sa svojom ustavnom ulogom kao konačnog autoriteta za tumačenje Ustava, pokrenutom zahtevima koje su Sudu podnele ovlašćene strane, iscrpno protumačio ustavne odredbe u vezi sa procesom konstituisanja Skupštine, sprovedenim kroz njenu Konstitutivnu sednicu koja je počela 15. aprila 2025. godine. Shodno tome, Sud ponavlja da je Konstitutivna sednica Skupštine, u smislu stava 1 člana 66. Ustava, ustavni akt koji se mora ostvariti ispunjavanjem svih bitnih elemenata konstituisanja, uključujući u ovom slučaju i izbor potpredsednika iz redova srpske zajednice, kako je utvrđeno u stavu 4 člana 67. Ustava, i svako drugo tumačenje bi relativizovalo ustavni poredak Republike Kosovo i podrazumevalo bi toleranciju institucionalne blokade, suprotno funkcionalnoj prirodi demokratije vođene načelima demokratije i vladavine prava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavom 5 člana 113. Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 46. (4), 48. (1) (a) i 72. Poslovnika, dana 30. septembra 2025. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da Konstitutivna sednica Skupštine, započeta 15. aprila 2025. godine, nije završena kao rezultat neizbora potpredsednika Skupštine iz redova poslanika srpske zajednice, i Skupština nije konstituisana u skladu sa odredbama stava 1 člana 66. [Izbor i mandat] i stavovima 1 i 4 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] Ustava Republike Kosovo;
- III. DA NALOŽI da se Konstitutivna sednica Skupštine završi u roku predviđenom stavom 1 člana 66. [Izbori i mandat] Ustava Republike Kosovo i u skladu sa presudom Suda u slučajevima KO193/25 i KO196/25, odnosno, u preostalom roku od 12 (dvanaest) dana od stupanja na snagu ove presude;
- IV. DA NALOŽI svim izabranim poslanicima Skupštine Republike Kosovo, da u skladu sa članom 4. [Oblik vladanja i podela vlasti], članom 7. [Vrednosti], stavom 4 člana 67. [Izbor predsednika i potpredsednika] i članom 74. [Vršenje funkcije] Ustava Republike Kosovo da, tokom postupka za izbor potpredsednika Skupštine Republike Kosovo iz redova poslanika srpske zajednice, vrše svoju ustavnu funkciju u najboljem interesu Republike Kosovo i u skladu sa Ustavom i Poslovnikom Skupštine;
- V. DA PRODUŽI privremenu meru koja je stupila na snagu 5. septembra 2025. godine, do stupanja na snagu ove presude;
- VI. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;
- VII. DA OBJAVI ovu presudu u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 4 člana 20. (Odluke) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo;
- VIII. DA UTVRDI da ova presuda stupa na snagu na dan objavljivanja od strane Ustavnog suda Republike Kosovo i obaveštenja stranaka, osim tačke V izreke, koja stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Predsednik Ustavnog suda

Enver Peci

Nexhmi Rexhepi